

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.
Pe un jum. . 14 "
Pe o lună . 2.40 "

Numărul de zi pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Telefon pentru oraș și comitat 502.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRATIA:
Strada Deák Ferenc Nr. 20
INSERTIUNILE
se primesc la administrație.
Mulțumite publice și Loc
deschis costă fiecare șir
20 fileră.
Manuscripte nu să înapo-
iază.

Intunecul din Bihor.

— Mangra și preoțimea sa. —

Arad, 2 Octombrie.

Noi cari înregistrăm zilnic acte ome-
nești, nu prea avem obiceiul să rămânem
surprinși în fața evenimentelor cari ne ră-
sar în cale, prezinte-se acele sub ori ce ra-
port și în ori ce proporții. Ochiul nostru s'a
deprins să pătrundă totdeauna la temelia
lucrurilor, cercetând cauza motrice, floarea
care răspândește parfumul discret, precum
și putreziciunea care împrăștia duhoarea
amețitoare. Așa și de astă dată. Cetim în
gazetele ungurești că vr'o două sute două-
zeci, adecă aproape toți preoții din vicaria-
tul de Oradea-mare, în zilele trecute, s'au
„pițigat afară”, cum se spune pe acolo, s'au
asociat cu protopopii, cu cei cari mai iscă-
liseră o aderență, au luat o hotărîre mare
și sfidând întreagă opinia publică româ-
nească s'au apucat să spele obrazul pătat
naționalicește al trădătorului ajuns astăzi
un prototip în specia lui, obrazul lui Man-
gra. S'au aflat două sute douăzeci de preoți
români, cari, fie îndemnați de interese, fie
siliți de „preacuviosul” vicar, fie furati de
o inconștientă condamabilă, și-au pus iscă-
litura dedesubtul unor rînduri chinuite
de aderență la politica unui falit neastâm-
părat, care în loc să se scufunde pe vecie în
mocirla în care l'a aruncat nepotolita lui
poftă de mitră episcopoească, își ridică me-
reu capul arătându-și camilafca batjoco-
rită. Două sute douăzeci de preoți, cari în
fiecare Duminecă și sârbătoare se împărta-

șesc cu sfânta cuminecătură muncită de
cei mai năcăjiți țărani români, au găsit de
bine să aprobe pe un om, intrat în tabăra
celor mai înverșunați dușmani ai existenței
noastre naționale.

Așa cetim în gazetele ungurești, așa ce-
tim în organul oficial al lui Mangra, în
„Nagyvárad Napló” și trebuie să fie ade-
vărat.

Ar fi să tremurăm acum de emoție, să
plângem nenorociți pe ruinele politice no-
stre naționale, să ne frîngem mâinile de des-
perați. Mă rog! Mangra.... Mangra și-a gă-
sit peste două sute de preoți și protopopi,
cari au iscălit negru pe alb că el nu-i Man-
gra, că el face politică corectă românească,
că el, Magnificența Sa vicariul, e un înger
pe care vreau să-l pustiască diavoli de na-
ționaliști? Nu-i aceasta o grozăvenie, o ca-
tasltrofă înspăimântătoare? Ei, vedeți iu-
biți cetitori, noi cu toate astea rămânem
foarte liniștiți. Da, este adevărat, două sute
douzeci de preoți români au iscălit o ade-
rență trădătorului, două sute douăzeci de
preoți s'au făcut și ei trădători de cea mai
urită speță. Este adevărat și rușinos acest
lucru, și pentru noi Români și pentru acei
preoți uitați de Dumnezeu; este rușinos și
nesfârșit de trist, dar nu este primejdios.
Câte aderențe de acestea nu și-au făcut
cursul pe apele tulburi ale politicianismului,
câți oameni nevolnici nu au fost ridicați
din obscuritate cu telegrame de aderențe,
câte figuri triste n'au fost scoase din gura
mormântului cu tam-tam și cu foc de arti-
ficii! Dar cât de efemere au fost aceste ma-
nifestații de credințe false și mincinoase,
cât de scurtă a fost viața acelor cari s'au

sprijinit pe ele! Toate și toți au trecut în
neființă, sfărîmându-se de puterea eternă a
adevărului care nu iartă, care răsare birui-
tor ca un arhanghel în ori ce împrejurări,
tăind cu sabia lui nemiloasă aparițiile eșite
împotriva lui. Va trece, deci, și această a-
derență, cum au trecut și altele, îngropând
vre-o câțiva oameni nenorociți și ridicând
pe unul din mormânt pentru a-l face să tră-
iască o clipă scurta viață moartă a unei in-
fuzorii. Căci, ce va face Mangra cu hârțoa-
ga ce i-s'a adus la mână zilele trecute? O
va duce guvernului? Dar guvernul, care
tocmai acum face practică în această pri-
vință, știe atât de bine cum se produc ast-
fel de aderențe. O mică apăsare pe șurube-
ria organizației în fruntea căreia stai, o
mică amenințare în dreapta și în stînga, o
mică aluzie la simțitoarea congruă, un mic
gest de protejire, și aderența iese cum ai
apăsat tu, cum ai amenințat tu, cum s'a
mișcat de nervos degetul tău arătător. Știe
guvernul și tocmai din pricina aceasta nu-l
va considera pe Mangra mai mult decât l'a
considerat pe un Burdea oare-care, insectă
măruntă fără nici o importanță.

Atunci? Aderența primită va servi ea
ca o dovadă pentru adevărații cunoscători
ai sufletului poporului românesc despre în-
clinările noastre politice? Noi știm însă
foarte bine că toți acei oameni cari au cer-
cat după vremuri să ducă carul politice
noastre naționale în tabăra guvernelor un-
gurești, toți fără deosebire, cu mai multe
sau mai puține justificări teoretice, au ur-
mărit propria lor căpătuială. Incepând cu
Dragoș, primul trădător al primei noastre
mișcări politice, care încă din Bihor a por-

SARMISA.

— POVESTIRE VECHIE. —

De Dr. Al. Tălășescu.

I.

Poteca, ce duce pe valea Lapușnicului spre
poiana târșilor, se prelinge sub scobitura unei
stânci uriașe care pare a fi frontispiciul porții
de intrare la Muntele Retezatul.

Murmurul râului cristalin se resfrânge mol-
com în stâncă și sporește și mai mult îmbierea
călătorului la odihnă.

Tufișurile din prejor, covorul verde de pe
stânci, florile de prin părțile adăpostite ale pe-
trelor, aici toate sunt mai fragede ca în alte părți
ale văii. Par'că nimic n'ar fi umblat pe aici, nici
om, nici oaie, nici căprioară.

Călauza se opri tăcut făcând cu dreapta sem-
nul crucei, iar cu stînga ținându-și cu umilintă
pălăria.

Ostenit, cum eram, aprobai acest popas la pi-
ciorul stâncii, care aruncă o umbră groasă reco-
roasă peste noi și mă lungii pe o pernă de muschiu
ștergându-mi sudorile cari mă năpădiseră așa de-
odată. Tot atunci auzii însă vocea calauzei.

— Nu te opri acolo, domnișorul, că-i loc blăs-
tămat!

— De ce e blăstămat Bade Mihule?

— Cică în fieștecare noapte vine Năzdrăvana
care pe vremea lunei păgâne a dărâmat piscul
Rătezatului, așa na! cum aș dărâma eu un mu-
șunoiu de sobol. Muntele s'a prăbușit peste fecio-
rul de împărat iubit de dânsa. D'aceia se chiamă

muntele acesta „Retezatul”. De atunci Năzdră-
vana în toate nopțile, vara, iarna, vine și plânge
colo sub stean și cu lacrimile sale udă locul din
scobitură. Vai de cel ce calcă în urma jalei ei!
Se usucă pe picioare și n'ajunge anul, ca pomul
în a cărui măduvă scobită a pus otravă o mână
ucigașă.

— N'avea grije, bade Mihule, n'am eu teamă
de așa ceva, ba chiar aș dori s'o văd și eu pe Năz-
drăvana cea supărată. Cel ce plânge este înduio-
șat, rău nu poate face.

— Dar blăstămul?...
— Ce blăstăm?

— Vezi că, domnișorul, Năzdrăvana a fost
blăstămată de muma ei mașteră, care și ea iubea
pe feciorul de împărat, că de îndată ce o va vedea
om pământean să moară pe loc.

— Ah, ah!

— Să ști Dumniata. Câți au încercat toți au
fost găsiți morți, ca trăzniți, sub stâncă. Dum-
nezeu să ferească! — Și badea Mihule își făcu iarăși
cruce.

— Da ști tu întreagă acea poveste cu Năz-
drăvana, cu Mama vitregă și cu feciorul de îm-
părat nenorocit? Mi-ar face mare plăcere să mi-o
povestești mai cu deamănuntul.

— Ehei! Prea e lungă acea întâmplare și cam
incurcată, eu nu o știu tocmai bine, dar domnul
Nopcea dela Riul de moară o știe mai bine ca
toți, el o spune înflorită, ca din carte. Întâmpla-
rea este veche de tot, de pe timpul când bălaurii stă-
pâneau cetățile munților, cu mult mai înainte ca
Domnul Isus Christos să se fi îndurat să sloboadă
popoarele din păcatul strămoșesc.

Eram găzduit la Moș Nopcea și în acea zi
scurtai excursiunea ca să-l rog de povestea cu Năz-
drăvana fatală.

— E o istorie tristă a acestor locuri pe unde
au trăit străbunii noștri, cari ni-au transmis'o așa
de clar, încât am deplină credință că familia mea
se urcă tot pe aici până la acele timpuri obscure.

— Pe timpul lui Traian?

— Mai mult; pe timpul lui Alexandru cel
Mare. Nu te mira. Ori crezi dta că sufletul cel
vechiu al poporului dac, contopit în cel roman, s'a
pierdut ca o nimică? Iată pentru ce Românul no-
stru are un trup cu două suflete. Nu numai dela
Tata Traian încoace, ci de când e omenirea noi tot
pe acilea am trăit.

— Se poate! Și eu cred că este ceva mai mult
decât latinitatea noastră ce ne leagă de acești
munți, de aceste plaiuri de unde după retragerea
legiunilor romane ocrotitoare nici urgiile năvă-
lirilor barbare nu ne putură urni din loc. În a-
ceasta privință suntem de acord. Poți să crezi dta
însă și în existența Năzdrăvanei la vederea căreia
lumea moare ca de capul Meduzei?

— Ba nu! O astfel de putere nefastă nu exis-
tă; cred însă în nemurirea sufletului, care sanc-
ționează suveranitatea istoriei asupra existenței
noastre și asupra evenimentelor din viitor. Acea-
sta influență poate fi însă rău înțeleasă de jude-
cata confuză a poporului. Așa se explică moartea
subită a oamenilor superstițioși când prin o închi-
puire prea vie, bolnăvicioasă, i-se ivește o nălu-
cire îngrozitoare. Dar și aceasta moarte subită
e numai legendară căci de când știu eu, și nu mai
sunt dintre cei de eri-alaltăeri, nime n'a cutezat
să se expuie noaptea pe acolo.

nit, toți acei indivizi cu vădite înclinări bugetivore și de vânători de situații, au fost niște simpli vermușori, cari cu o zi mai curînd sau mai târziu, la adierea unui singur gest al poporului nostru, au căzut la pământ, după împrejurări, mai mult sau puțin grași; dar au căzut. Linia de conduită a politicii noastre naționale intransigente este atât de bine marcată, încât, mai ales acum, când orientările noastre politice sunt îndrumate din ce în ce mai mult de un spirit purificat prin cultura noastră națională, este cu desăvârșire imposibil să prindă teren de fructificare propovedaniile minci-noase ale unor aderențe stoarse cu chiu cu vai, cum este și cea de față.

Nu, trădătorul Mangra pecetluit odată ca atare de întregă obștea românească, vrea să-și acopere rușinea, vrea să-și peteccască cinstea națională zdrențuită, cu o biată hârtoagă, fie ea cât de murdară. O știm aceasta și tocmai de aceea nu ne lăsăm impresionați. Dar mai știm încă ceva, ceea ce ne doare însă, știm că *numai din Bihor, acest întunecat colț al românismului, a putut să pornească Mangra cu politica și cu aderențele lui cu tot.* Numai de aici, unde țărani noștri sunt încovoiați de mizerie, unde intelectualii români sunt aproape unguizați, unde razele culturii noastre naționale nu pot să pătrundă de întunecimea culturii evreo-ungurești, numai de aici a putut să răsară un Dragoș și un Mangra. Numai aici se poate susține întru câțva un curent potrivit politicii generale românești, pentru că numai aici ne-a copleșit aproape cu desăvârșire puterea dușmanilor noștri, aici unde avem școale mizerabile, unde preoții noștri lipsiți de cel mai elementar simț național au fost totdeauna slujbașii tuturor guvernelor, urînd acea limbă frumoasă în care trebuie să vorbească Dumnezeu nostru și învățându-o pe aceea prin care se puteau înțelege mai bine cu cutare subprefect colțuros, reprezentant al ideii de stat maghiar.

Constatarea aceasta făcută în atâtea

rînduri, ne doare cu mult mai mult decât toate aderențele și acțiunile unui Mangra, cari nu ne ating și nu ne pot strica întru nimic.

Să lăsăm deci pe Magnificența Sa trădătorul să-și facă mendrele în dragă voie, să-și stoarcă aderențe dela nenorocirii lui preoți, să viseze în toate după amiezile visuri grozave despre splendoarea unei mitre episcoposți, dar să ne concentrăm toate puterile spre a salva pentru cultura noastră națională acel Bihor năpăstuit. Dacă ne va reuși aceasta, atunci Mangra cu toți tovarășii și urmașii lui pot să se svârcolească cât de mult, ei vor rămâne pururea inofensivi pentru interesele noastre românești.

Un „ordin confidențial”. Un prieten ne trimite un fel de „ordin confidențial” litografiat, primit dela d. Dr. Ioan Suciu, Directorul „Poporului Român”, care semnează pentru „biroul central al part. național rom.” Ordinul, trimis „oamenilor de încredere” de prin comitate, cuprinde diferite instrucții privitoare la organizarea adunărilor de popor. Între alte multe instrucții, ce d. Suciu dă frunțașilor, este un punct care socotim că n'are dreptul la discrețiunea, ce i-se cere. Iată-l în stilizarea dlui Suciu:

7. Toate antelucrările și tot decursul adunării trebuie întrebunțat ca ocazie de propagandă și al răspândirii foilor noastre naționale, în primul rînd a ziarului „Românul” și a foii „Poporul Român” ca organe publicistice proprii ale partidului nostru, precum și în interesul răspândirii celorlalte ziare și foi cari stau în serviciul și sub disciplina partidului nostru.

În acest interes comitetul aranjator va compune un conspect al acelor, căror recomandă a li-se trimite numerii de probă din „Românul” resp. din „Poporul Român”.

Rugându-vă să binevoiți a da ascultare acestor rugări a noastre și a ne aviza grabnic despre posibilitatea convocării resp. adunării. Vă rugăm să primiți expresia sincerei noastre stime.

Cu frățescă dragoste

pentru biroul central al part. național rom.
Dr. Ioan Suciu.

Acest punct din „ordinul confidențial” socotim că constituie un mic abuz de putere — ca să rămânem în terminii oficialității — a onoratului birou. Adunărilor populare se fac într-o armonie

și solidaritate deplină a tuturor factorilor vieții noastre publice și e trist și desgustător, că în aceste motive obștești, onor. birou vine și amestecă un interes profesional și de tarabă. Noi știm prea bine cum se „întrebuințează ocazia” pe la aceste adunări, ni-am închis însă ochii și ni-am dat tot concursul desinteresat având în vedere interesele superioare cărora sunt închinete.

Când dar onoratul birou, vine și în mod oficial pune în adunările de popor chestia de concurență între ziare, acordând preferință unora, deși toate în aceeași măsură își aduc contribuția lor, — se lasă sfătuit de un interes îngust cu care e păcat să se copromită frumoasa acțiune a adunărilor populare.

Atragem atenția onoratului comitet asupra acestei împrejurări.

Cavalerul de Auffenberg în Budapesta. Noul ministru de război, cavalerul de Auffenberg a avizat pe contele Khuen-Hederváry, primul-ministru ungar, că va sosi mâine, în 11 Octombrie, la Budapesta și că va face vizitele de rigoare pe la toți membrii cabinetului. Ministrul de război va petrece în Budapesta numai două zile și în acest restimp va căuta prilej să facă cunoștința șefilor de partide din parlamentul ungar.

O nouă situație în politică. „N. W. Tagblatt”, pe baza unor informații ce a primit dela un bărbat de stat care cunoaște temeinic intențiunile contelui Khuen Héderváry, scrie următoarele: În politica ungară se va petrece, curînd, o schimbare. Politica guvernului și a partidului său va trece din defensivă în ofensivă. Camera suportă balastul unui astfel de regulament intern, care pare a fi fost creat anume pentru tot soiul de abuzuri. Aici zace rădăcina răului, care trebuie extirpată. Partidul guvernamental stă deci în fața unei probleme, care e veșnic nouă și totuși veche. Succesul atarnă dela felul tacticii. Guvernul trebuie să ia o hotărîre definitivă în ce privește direcția în care să abată desbaterile parlamentare. Alternativa e: ori să aplice vechiul regulament dându-i o interpretare sănătoasă, ori să-l supui revizuirii formale. Pentru că, strict considerat, chiar și regulamentul actual exclude obstrucția, în cazul când președintele Camerei nu se conformează literei rigide, acelei litere, despre care contele Khuen zisese deunăzi că omoară. Obstrucția nimește libertatea de acțiune a majorității și o

— Precum observ din vorbele dtale, dta crezi că există o istoric adevărată foarte vechie în dosul legendei Rătezatului. Te rog spunemi-o și mie.

— Am primit-o și eu dela părinții mei ca adevărată și tot astfel o dau și eu, deși prin veacuri ea putu să sufere destule schimbări și nepotrivelii istorice. Tradițiunea este de pe timpul marelui Rege dac Dromihete, care înainte de cucerirea romană a zădărnicit cutropirea elenismului dela Pind spre nord și în Macedonia. Aceasta tradițiune legendară este în legătură cu fundarea Sarmisagetzuei și nu este de mirare că a ramas vie în gura noastră atâtea veacuri, chiar și după ce s'au șters și ruinele acestei cetăți mărețe.

Și bătrânul pădurar din Carpați povestii așa:

II.

Era mare serbare în vechiul oraș Helis. Regele Dromihete, puternicul stăpân al tuturor Geților serbătoria victoria sa asupra armatei neînvingului Lisimac, fost general alui Alexandru cel Mare și urmaș lui ca rege pe o parte din marele imperiu macedonean. Agatocles fiul lui Lisimac, care conducea armata macedoneană căzu și el prins.

Prizonierului Dromihete! Era mare grozăvie să cazi prins în război pe mâna geților, sau mai bine zis a getelor. La geți prăzile de război se împărțeau egal între bărbați și femei: ei primeau armele și obiectele de valoare, iar ele robii cu cari conduceau agricultura, cultura viilor și întregă gospodărie. Bărbații se luptau iar femeile munceau cu robii și cu o parte din bărbați creșteau copiii.

Uneori ele se mulțumeau cu prețul sclavilor,

alteori însă, când femeia getă era prea îndurerată de pierderea în luptă a vreunui fiu sau soț iubit și voia să-și răsbune, înfășura robul, ce-i venea ca parte, în pânză unsă cu rășină și după ce-l lega d'un stâlp, îi da foc, jucând în jurul rugului dansuri sălbatice, ori cântând melodii funebre, pe când bărbații băteau scuturile de metal sonor.

Acestea erau făcliile sărbătorilor lor triumfale, făcliile de foc viu!

Și nici o lacrimă de milă nu fixa la pământ cenușa acelor grozave făclii asupra căreia numai vântul ofta uneori spulberându-o în vârtejuri negre până la Dunăre și Mare.

Milă?... Așa ceva era o slăbiciune prea rușinoasă pentru inima lor. Legile lui Zamolxe porunceau supunere la Dumnezeu dreptății, iar dreptatea nu se împăca pe atunci cu indulgență; ea era făurită din o singură bucată și nu se încurca în labirintul justiției de azi.

Totuși, puterea de iubire a femeii gete era mai mare decât acca lege nemiloasă. Când vre-o fecioară getă, liberă, s'ar fi dat pe sine roabă în schimbul prizonierului inamic, acesta era scăpat. Acest obicei rămăsese însă numai legendar, deoarece Geții, ca și Romanii, de o sută de ori preferau robiei moartea cea mai fioroasă.

Infrângerea oștirii lui Lisimac a adus o bucurie nespusă printre toți Thracii subjugăți de Alexandru cel Mare. Serbările date de Geți cu aceasta ocaziune au fost dintre cele mai celebre. Dar cea mai mare bucurie dintre toți o avea bătrâna regină mamă, Meda, fosta soție a lui Filip tatăl lui Alexandru Macedonul, ea după o luptă

de treizeci de ani văzu sosită în fine ziua răsplătii pentru infamia lui Lisimac pe care o săvârșise asupra ei, pe când era adjutantul lingvitor alui Filip.

Lisimac, curtezanul perfid, neizbutind să ademenească virtuțile pe cari Meda le moștenise dela tatăl ei Citella, vi-teazul rege al Thraciei, cu ajutorul unei roabe trădătoare și al jertfelor aduse înșelătorului zeu morfeu i-a răpit hoștește darurile fidelității. Și în loc ca ea să găsească ocrotire și răsbunare din partea soțului ei în contra acestei infamii, se alege cu izgonirea și repudiare. Cam așa își făcea Filip de petrecanie nevestelor sale și astfel se desfăcu și de Meda pentru ca să se poată însura, a șaptea oară, cu comediana greacă Nicea.

Meda cea mândră plecă acasă cu furtună în suflet, ducea însă o taină mare cu sine și în această taină își ascunsese ea întreaga ei putere de femei: se simțea mamă, avea în sânul ei o odraslă regală. Și astfel în tainica cetate Trigiza, unde tatăl ei își ascunsese vestitele comori neprețuite acolo, în norii albi ai Hemuseului, cu zorile fericirii pe buze și cu săgețile urei în ochi, dete Meda lunei pe cel mai eroic rege al Geților, pe Dromihete.

Cine ar fi putut recunoaște în Meda de azi, gârbovită mai mult de povoaara urei sale în contra lui Lisimac, decât de anii vârstei, pe strălucita regină a Macedoniei de acum treizeci de ani, pe Floarea Rodopului?!

Un zâmbet diavollesc plutea pe buzele-i sub-

Scrisori din Iași.

Oficialitatea și studenții la serbările jubilarie ieșene.

Lumea oficialilor se pregătește din zor, ca fastul serbărilor publiare să nu poată întâmpina nici cel mai mic reproș. Zilnic, între 5 și 6 după amiazi, se continuă consfăturile tuturor notabililor orașului și ai județului. Totuși un program precis „până astăzi, n'a fost publicat; dorința tuturor este ca el să fie pe cât se poate mai bogat și ales. Pentru festivalul din sala Teatrului Național se pregătește reprezentarea unei ocazionale „Ursita” de d. prof. univ. I. Găvăneșul. d. Enrico Mezetti fostul director al conservatorului de muzică a alcătuit o prea frumoasă compoziție: Cantata-Serbărilor Luminei. Bătrânul Th. Burada, minunatul violonist ieșan, se va produce și el, deasemenea și Orchestra Ministerului Instrucțiunii Publice sub conducerea dlui Gh. Dinicu.

Cu mult mai mare avânt, cu o pietate mai conștientă parcă și prin aceasta cu o mai mare dragoste, pregătesc studenții universitari serbătorirea semicentenarului universității ieșene. Nu-i vorbă, regretă mult că statuia lui Alexandru Cuza nu s'a putut dezveli tot acuma. Dar pentru că el, e întemeietorul Universității Ieșene, în ziua de 24 Septemvrie, au hotărât ca, prin o delegație studențească, să officieze în Ruginoasa mormântul lui, în fața sutelor de țărani adunați cu evlavie, prin slujba simplă de preot bătrân, un parastas de veșnică odihnă celui mai nenorocit și mai strălucitor domnitor Român. Prin aceasta vor întregi o datorie pe cari cei chemați n'au vrut s'o îndeplinească.

Delegație studențească, zilele acestea, se va prezenta dlui prof. A. D. Xenopol, rugându-l să renunțe la hotărârea de a nu ținea cuvântarea de desvelire la statuia lui Kogălniceanu. Tot atunci, vor trimite o telegramă dlui prof. univ. Nicolae Iorga rugându-l ca, în calitate de fost student al facultății de litere ieșene, să participe la serbătoria noastră. În fine, d. Președinte al „Centrului studențesc” I. M. Dinescu, va solicita sprijinul bănesc din partea M. S. Regelui, pentru clădirea „Căminului studențesc-Iași”, clădire care va avea să adepstească în ea, mulțimea atâtor studenți de peste graniță, doritoare de cultură românească.

D. V. Kogălniceanu fiul marelui Mihail Kogălniceanu, auzind de prin ziare că, studenții ieșeni, pregătesc un parastas la mormântul tatălui său, a trimis dlui Dinescu, președintele „Centrului” următoarea telegramă:

„Sunt adânc recunoscător și mulțumesc călduros studenților ieșeni pentru intervențiunea lor

tea fraților ei căzuți în apărarea tronului lor strămoșesc.

Numai asemenea gânduri sbârâneau de treizeci de ani, ca niște gânduri de noapte, în creerii ei, iar ochii-i străluceau cu o lumină severă și tristă, în ei se reflectau ca în două oglinzi magice, geniul răutății.

Convoiul de robi era plimbat prin oraș pentru ca ori și cine să-și poată da seamă de gloria desăvârșită a regelui Dromihete. În fruntea lui mergea lin tânărul Agatocles, cu capul plecat de rușine, năcaz și poate și de groază.

Soarele chiar sfîntise și de după deal aruncase un văl roșu-violet, apoi cenușiu, peste înălțimile păduroase.

În fața tronului ridicat pe piața din fața palatului regal construit cu multă maestrie din lemn sculptat, zbirii opriră din mers robii, ca cu toții să se închine regelui și reginei mame.

(Va urma)

de a se oficia un parastas în amintirea lui M. Kogălniceanu.

„Atențiunea pornită din simțămintele curate, sincere și dezinteresate, din sufletul înălțător de a cinsti memoria unui om care și-a închinat viața ridicării neamului său, arată că, tinerimea noastră universitară pe cât este de spontană în manifestarea entuziasmului ei, pe atât însuflețirea pentru ideal și pentru cultul bărbaților mari ai țării este trainică și de nedesrădăcinat. Încă o dată, ca fiu și ca Român, vă rog a exprima studenților universitari ieșeni mulțumirile mele.”

La această frumoasă telegramă, d. Dinescu, în numele studenților ieșeni, a răspuns:

„Apărători și noi al unui ideal care tinde să regenereze viața neamului acestuia, prin cea mai hotărâtă cultură națională, cu prilejul desvălirii monumentului lui Mihail Kogălniceanu, ne întoarcem privirile noastre de adâncă recunoștință și de vie admirație către dânsul, care, pornind dela apărarea aceluia ideal, ne-a dat România de astăzi, îndeplinindu-ne prin aceasta cea mai înaltă a noastră datorie.”

Pentru că e vorba de parastasul dela mormântul lui Mihail Kogălniceanu ași putea să adaog că el va fi officiat de însuși I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei. **Corneliu Carp.**

O nouă scriitoare.

— D-na Constanța Marino-Moscu.* —

Dintre scriitorii din Regat, foarte puține s'au afirmat ca talente originale, fie în proză, fie în versuri. Toate însă au manifestat o vădită aplicație spre imitare sau spre o paștigare mai talentată și rolul ce l'au jucat e în legătură nu cu opera lor literară, ci cu relațiile intelectuale sau de dragoste ce le-au avut cu scriitorii.

Astăzi însă, încep a se manifesta ca scriitoare în adevăratul înțeles, un număr de pene feminine, care își caută inspirația în însuși fondul lor sufletec, ferindu-se de ceia ce e caracteristic temperamentului feminin: talentul de imitație.

O mare satisfacție am avut cu toții, cetind primul volum de romane: Ada Lazu, datorit d-nei Constanța Marino Moscu, car în cele patru romane ce formează volumul, dă dovada unui real talent, dela care putem aștepta în viitor opere literare din ce în ce mai bogate, mai complexe prin variația subiectelor și a analizei psihologice, a sufletului fomenin pe care scriitoarea îl disecă până în cele mai adânci cute ale lui.

În literaturi, sufletul femeii a fost minunat redat de marii scriitori, însă așa cum el a fost văzut prin prizma lor sufletească. Firește, între două temperamente deosebite, sufletul unuia putea fi ușor modificat și reprezentat numai dintr'un punct de vedere, acela, care convenea scriitorului, sau care îl impresionase mai puternic. Femeia putea fi unită și iubită până la dezaspere, putea fi zeificată ori demonizată, izvor de inspirație sau izvor de lacrimi, ori cum putea apare în ochii bărbatului, căci erau în luptă două temperamente atât de deosebite.

D-na Constanța Marino-Moscu, ne înfățișează acest temperament feminin, nealterând nimic din fondul lui primordial, din prefacerile cărora e supus, din lupta ascunsă pe care o dă femeia, din suferințele și umilințele la care se spune întotdeauna de bună voie, din veșnica abnegație sufletească a femeii, care formează din ea o ființă ideală, bună și zâmbitoare, mamă pentru copii, mamă pentru lumea pe care ochiul feminin n'o poate privi altfel.

O problemă care preocupă în deaproape pe d-na Moscu, e și aceia a căsătoriei. În prima nu-

* Ada Lazu, romanele de d-na Constanța Marino-Moscu. În editura Minervei București.

pune în situație de a nu-și putea face datoria. Și dacă astăzi ar fi să ajungă Justh în fruntea cabinetului, de sigur ar găsi și el, fără revizuirea regulamentului, mijloacele cu ajutorul cărora ar putea să pue capăt obstrucțiilor de felul celei actuale. A doua posibilitate e revizuirea formală a regulamentului intern. Aceasta s'ar putea însă numai după revocarea proiectelor militare, precum și a celorlalte proiecte și ar trebui adică să înfrunte două ciocniri guvernul: unul pentru revizuirea regulamentului; altul pentru înfăptuirea proiectelor militare cu ajutorul noului regulament. Dacă va reuși aceasta, atunci vremile obstrucție or: apune fără îndoială. Că ce va urma, în caz de reușită? Ori și ce, numai o a doua rezistență națională — nu. Pentru urmări vor răspunde ei din urmă obstruanți ai parlamentului ungar. Nu pot să știu care din aceste proiecte va fi adoptat de guvern și în ce chip intenționează să treacă din defensivă în ofensivă. Știu numai că evenimentele vor lua o cu totul altă desfășurare decât cea din 18 Decemvrie și cea din 13 Decemvrie, această zi de tristă amintire. Data revirimentului apropiat încă nu e fixată. Domnii din obstrucție vor fi nevoiți să mai aștepte o bucată de vreme, până să cunoscă mijloacele prin cari neînduratele lor jocuri li-se va face un sfârșit.

Sedința Camerii. Azi și-a ținut Camera cea din urmă ședință în săptămâna aceasta. De mâine încep vacanțele culesului de vii și durează până săptămâna viitoare. La începutul ședinții au fost arăși votări nominale lipsite de orice interes, iar la sfârșit a vorbit la proiectele militare kosuthistul Bakó și ministrul președinte, contele Khuen a dat un răspuns la o interpelare în chețiunea situației banului din Agram.

Poimâne, Joi, o deputațiune a camerii, condusă de președintele Berzeviczy, va veni la Arad pentru ca să asis: la serbările comemorative din 6 Octomvre, aniversarea morții silnice a celor 13 generali din 1849. Ar fi frumoasă hotărârea camerii de a se reprezenta cu astfel de ocazii cinstind sentimentele de pietate ale unui popor din țară, dacă astfel de hotărâri ar putea să ia și pentru comemorarea eroilor dîn 1849 ai celorlalte popoare din țară.

giate, gândindu-se, că ce fără milă va fi lovit Lisimac, când va primi dela Meda, cea de mult pierdută în învălmășeala războaielor, dela Meda cea așa de brutal ultragiată, o mână ed cenușă din corpului unicului lui fiu, Agatocles!

O mână de cenușă din însa-și viața sa! Ce răsplată!...

Ba nici atât! Nici aceasta mângâiere tristă nu o poată avea! Mai bine va spulbera cenușa eroică din cel mai înalt vârf al Carpaților și să-i trimită tatălui îndurerat numai pomina chiturilor lui și vestea plăcerii cu care ea își bea în acelaș timp paharul de vin spumos la lumina făcliei vii în care se prefăcea în fum și scrum odrasla Regelui Lisimac, al regelui usurpător.

— Rășnare, tortură și moarte! Aceste gânduri lugrute desfăcu simțirile teribilei regine, care altă dată era cea mai blândă, cea mai dulce floare a Thraciei și cea mai strălucitoare regină a Macedoniei. — Rășnarea pentru umilirea ei, pentru desmoștenirea fiului ei născut în neștire, pentru usurparea tronului Macedoniei și pentru răpirea Thraciei. Tortură și moarte pentru moar-

FABRICA DE SPALAT CU ABURI

„KRISTALY”

Gőzmosógár, Kolozsvár, Pályaudvar.

Aranjată cu mașinăriile cele mai moderne, cu putere electrică; spală, calcă și curăță albituri bărbătești și de dame și totfelul de lenjerie cu prețuri moderate.

La suma de peste 10 Cor., pachetul se retrimite francat.

velă, Ada Lazu, scriitoarea descrie în culori puternice, cu amănunte mișcătoare și pline de duioșie, suferințele eroinei, o victimă a familiei, o victimă a căsătoriei. Și nefericita eroină nu-și găsește liman suferințelor, nobilei simțiri decât în clipa morții, înviorată în momentul suprem de dragostea copilașului și de apariția mai mult întâmplătoare, a aceluia care i-a înviorat odată, de mult, — o ce mult ni-se pare nouă și nouă de atunci — frumoșii ani ai tinereții, când plină de visuri, dornică de viață, își revărsa toată pasiunea ei în artă, trăind din ea și numai pentru ea.

Ce val de bucurie a pătruns sufletul Adei Lazu în clipa când apărură în salonul familiei necunoscutul, înzestrat de mari calități de artist, se poate vedea din pasajul următor:

„Și pe când ea revine cu greu din emoția ce-o stăpânește, Eugen Dragu face să dispară jena ce-i cuprinsese pe amândoi, schimbând subiectul conversației. Cu fin observator vede îndată care sunt gusturile și înclinările familiei. Dela tablourile de mare preț și până la cea din urmă încercare semnată „Ada”, totul e frumos, totul e ales. Dezordinea lucrurilor, de o execuție rară și de o valoare incontestabilă, printre mulțimea nimicurilor frumos așezate, dădeau observatorului măsura unui gust deosebit.

„Ada ascultă, e vădită impresionată de tot ce aude și mai ales de darul de a spune al tânărului judecător. Și parcă nu-i venea să creadă că-i era dat în ziua aceea, să aibă atâta mulțumire.

„In acel sanctuar petreceau artiștii ceasuri cari le păreau minute, comunicându-și unul altuia părerile, ascultându-și simțirea și lăsându-se duși cu pași repezi, spre spovedania sufletelor... Și acolo, în acel lăcaș de frumos și adevăr, auzea Eugen, prefăcute în vorbe, toate suferințele, toate chinurile sufletești prin care trecuse Ada dela moartea ei.

„In copilărie simțise lipsa dragostei părintești și al acelui interes la care oricine crede a avea drept.

„In lume, pe urmă, indiferența, acea răceală ce înghiață omul până în suflet...”

— „Și sufletul meu e acum o floare veștejită de colo, zicea ea arătând un bobocel deabea înflorit, care se plecase spre marginea salei de flori...”

Și indiferența, acea răceală care îngheață omul până în suflet, cuprinde pe încetul pe nefericita Ada, lăsând însă destul loc în inima ei bună pentru iubirea exaltată ce-o are față de copiii ei.

Ada a fost scoasă din pension înainte de a-și termina studiile. Acasă, viața ei e nefericită și prin intermediul unei bătrâne cucoane, e silită să se mărite cu un „om”, în urma calculelor tatălui ei.

Problema căsătoriei e pusă în acest „caz”, pe care deși autoarea nu-l generalizează, el a devenit însă cu totul obișnuit în societatea noastră, dominată de un bizar amestec de orientalism, de tembelism, de orice lipsă de aspirații, rece viață, bazată pe calcule de cifre și pe fundamentul unor inimi meschine. Intr-o astfel de viață, dacă nu ești ajutat de o puternică constituție, hrănind în cugetul tău nobile sentimente, vei cădea zdrobit și Ada Lazu cade învinsă, rămânând însă puternică impresia ce ne-o lasă sufletul ei sensibil, și redarea cu măiestrie de artist al unui colț din viața noastră.

Frumoasă, prin dulcea ei naivitate e Mama Eți, și foarte naturale sunt copilăreștile întrebări pe cari le face Constănța maicei, care-i Mama Eți.

Un suflet de copil precoce, sensibil ca și o nimoză, înțelegător de timpuriu al luptei ce se lă în viață, a situațiilor diferite care-l despart de societate, copil cu inima largă și iubitoare, plin de avânturi, dornic de viață, învins și lupând în potriiva mizeriilor trupesti, hrănind în cele mai mari chinuri sufletești un ideal și zăbind prin ochii abea întredeschși o binefăcătoare rază de lumină, așa apare în ochii noștri cea de treia novelă, Natașița.

In această novelă, d-na Constanța Marino Moscu a arătat marile calități de care dispune ca scriitoare, și cred că e bine să reamintim cotito-

rilor noștri că Natașița, lucrarea de debut a autoarei a apărut mai întâi în paginile revistei ieșene „Viața Românească”, și a provocat la apariție discuțiuni entuziaste, cercurile literare din capitală întrebându-se cine să fie oare femeia înzestrată de darul unei minunate analize psihologice, care scrie într-o limbă literară așa de frumoasă.

In ultima novelă cu care se încheie volumul: Datorie, d-na Moscu, redă dezechilibrul produs în sufletul unei femei, în urma purtării prea bruste, am putea-o numi chiar grosolană, a soțului ei, care rămâne ca o statuie în fața „nenorocirei” ce l'a izbit deodată.

Intr'adevăr, se pare că despotismul bărbatului, întrece uneori limitele căsătoriei, dând naștere unei stări anormale de care se resimt, în primul rând, micile suflete ale copiilor.

Inchei aceste rânduri, și simt o mare bucurie de a putea face cunoscut publicului cetitor din afară de Regat, ivirea unui talent literar, în persoana d-nei Constanța Marino-Moscu, care-și are tăria în propriile sale forțe, nu în graiul reclamei, care ridică glorie efemere, ce cad din înălțime ca niște palide efemeride.

Liviu Brătescu.

Scurte popasuri.

— Venezia. —

De I. Enescu.

Pe la miezul nopții, vaporul începe să joace pe întinsul apelor, întocmai ca o coajă de nucă. Seara înainte de a coborî în caiută, lăsasem un cer înstelat. Numai înspre miazăzi era zarea mai întunecată și să vedeau fulgere dese. Furtuna aceea se vede că ne ajunsese și pe noi și-acum valurile izbeau cu violență în coastele vaporușului nostru.

De desuptul patului meu, un ofițer prusiac, roșcat și cu fața plină de pistru, fuma cu lăcomie niște țigări de foi aduse din patria lui. Câtă vreme apa nu era așa de agitată, țineam fereastra deschisă și fumul era răpit de curentul apelor. Dar îndată ce trîmbele de apă începuseră să se ridice amenințătoare, fui nevoit să închid discul ferestrei și pe lângă toate protestările mele, să înghit mereu fumul des și greu al dobitocului de jos.

Pe cât de plăcută poate fi călătoria cu un pasager inteligent și manierat, pe atât de nesuferită și-o poate face, necuviința, îngâmfarea, prostia și egoismul omului pe care soartea și-l pune pentru câțiva timp lângă tine. Principiile medievale, cari fac din ofițerimea germană o clasă deosebită, au nenorocirea să alimenteze cu prisosință grandomania, care din păcate se găsește în firea omenească și care face pe mulți oameni nesuferiți. Brutal și disprețuitor în curtea cazarmii, arogant și sfidător pe trotuarele orașelor, aceeași atitudine păstrează și în alte țări, unde legile îl silesc să-și lapede tunica și pintenii. Tovărășia unui astfel de om o ții multă vreme minte, după cum voi ținea-o și eu.

Toată noaptea auziam plescăitul valurilor. Pe coridor câțiva călători discutau agitat despre catastrofa înercușătorului „Pluviose”. Indată ce zării primele dungi de lumină, mă îmbrăcai și ieșii pe bord. Aerul de dimineață, rece și curat, care-mi bicia fața, mă deșteptase cu totul și mântuit de pedeapsa la care fusesem osândit în noaptea ce trecuse, priveam acum cu mulțumire la depărtările roșietice.

Mânia vântului adunase pe-ntinderea apei o mulțime de spumă, pe care vaporul o despica întocmai ca niște sloi de gheață. Incetul pe încetul, pe bord urcară și alți călători și la coada vaporului se începuse o convorbire din cele mai vesele.

De pe punte sus, căpitanul anunță ivirea lagunelor și intradevăr, în aurora dimineții, se zăreau în fundul zării niște dungi negre de pământ. Era insula Malamocco la capătul căreia farul dela Lido își trimitea ultimele scăpărări pe Adriatică.

Incurind ajungem la cele dintâi forturi și după ce scăpăm de capul San-Andrea, înaintea noastră vedem vârful cel ascuțit al Campanilei.

Orașul vechilor Illyri, cari cătreau mările, Veneția dogilor și a aristocrației elegante, cheia orientului, portul temut de întreaga semilună, cetatea cruciaților plină de poezie și romanticism, azi își deschidea brațele ei primitive, veselă și luminoasă întocmai, ca o mireasă, care-și așteaptă mirele.

După o intrare liniștită și maiestooasă, vaporul ancorează în mijlocul apei, iar jur împrejur gondolele negricioase aleargă sprintene înaintea vasului.

Nici un oraș nu prezintă atâta originalitate ca Veneția. Cele 117 de insule întretăiate de canale și legate cu poduri scurte, păstrează amintirea unor vremuri de înaltă glorie, când flota ei de 45 corăbii stăpânea marea Adriatică, Mediterană și Egeică și când drapelul cu leul venețian îl găseai în toate porturile. A urmat o rivalitate crudă însă, care i-a sleit puterile și răpit țările și după ce a îndurat câtăva vreme jugul francez și austriac, în 1866 s'a încorporat la patria ei.

Din această glorie au rămas palatele de marmoră și mozaicurile, frescurile școalei venețiene și gondolele păstrătoare de misteruri. Fiecare colț din aceste palate își are legenda sa. Dintre toate însă cel mai bogat e palatul dogilor, început prin anul 814. În fața lui e S. Giorgio Maggiore, iar alături de el în Piazzetta e statuia Icolui venețian și a sf. Teodor, patronul Veneției. Sub galeria de marmoră roșie a palatului dogilor, în colț e vestita „bocca di leone”, o casetă în care se aruncau mai de mult denunțurile secrete. În curtea acestui palat urci „scala dei giganti” și după ce treci pe lângă colosalele statui a lui Neptun și Mars, dai în scala d'orso și dei censori. Bogatele săli cum sunt ale senatului, a consiliului de zece bussola sau a capelei, păstrează arta și munca vestiților pictori cum au fost Tintoretto, Tiziano Vecelli și Paolo Veronese. Cele mai multe tablouri sunt episoade din luptele republicii venețiene sau figuri alegorice din mitologie sau scriptură și tradează o înaltă școală de artă.

Palatul dogilor e legat prin „ponte dei sospiri” de închisoarea criminalilor. Jos în pivnițe sunt locurile unde se executau cei osândiți la moarte și cari pe niște uși secrete erau scoși și duși în gondole, noaptea, la largul mării.

Biserica San Marco cu cele cinci turnuri e cel mai grandios monument de artă bizantină. Ea a fost începută în anul 830 după ce niște venețieni aduseră din Alexandria moaștele sf. Marcu și atât prin vechimea ei, cât mai ales prin bogăția de mozaicuri ce le are, până în zilele noastre a rămas un loc de pelerinaj. Printre stâlpii de granit și marmoră sunt înșirate criptele celor mai vestiți dogi și patriarhi, tresorul cu vasele prețioase și rari și cu figurile măiestre săpate în fildeș.

Deasupra portalului cei patru cai de bronz, luați în 1204 la capitularea Constantinopolului de dogele Dandolo, trecuți sub Napoleon I la Paris și aduși înapoi în urma desrobirii franceze. De pe galeria aceasta poți vedea întreaga piață San Marco cu ceasul al cărui clopot e lovit de cei doi cavaleri în bronz, cu campanila înaltă și pătrată, cu palatele vechei și noi procurării și cu miile de porumbi, cari zboară pe capetele străinilor nimiți. Intreaga Veneție poți spune, că e această piață.

Sub arcadele întunecoase se înșirue prăvăliile atât de seducătoare de bijuterii și sticlărie, de tablouri și artă decorativă veche, de dantele și covoare; aci e locul de întâlnire al venețienilor și străinilor când cântă muzica, aci aleargă englezoaicele să poată da hrană la porumbi și să se fotografieze cu ei pe braț și aci e ceata cea flămândă de cerșitori și ciceroni. Slujbașul fără slujbă, polițistul, comersantul falit, străinul căruia i-s'au gătat paralele, toți sunt ciceroni. Cu un astfel de naufragiat, care avea și mult spirit, am colindat întreg orașul și n'am regretat. Știa să povestească multe istorii hazlii de pe vremea când avea gondolă.

Academia de bele arte, sălășluită într-o veche mănăstire, are o prețioasă colecție de tablouri (700), cele mai multe ale măestrilor venețieni. Pe lângă Tizian, Tintoretto și V. Veronese întâlnim admirabile pânze de Cima da Conegliano,

DAJKOVITS E.

Atelier de fotografii artistice,
— — de primul rang. — —

ORADEA-MARE, Palatul Sas.

Fotografi și portrete, reproducții după
fotografi vechi și noul în mărime naturală,
expuneri de obiective speciale pentru interior,
acăție, și lucrări în aquarel și olei artistic executate.
Atelierul se află exclusiv numai în Palatul Sas.

Palma Vecchio, Bellini, Giordano, sau figuri originale de Canova. Galeria picturii moderne se află în palatul Pesaro care în fiecare an se îmbogățește cu pânze din expoziția internațională, care e deschisă în grădina publică.

În legăturile gondolei traversăm Canalul mare, lăsând în urma noastră palatele pompoase, cochete sau triste, cu balcoanele părăsite și cu zidurile înverzite de apă. Acolo întâlnim palatul Foscarini cu stilul gotic sau Pisani de prin veacul al XV-lea, în dreapta vedem palatul Mocenigo unde anul 1818 Lord Byron scria minunatele lui versuri sau palatul Papadopoli plin de băgăție, Cornaro dela Regina unde s'a născut Catarina Cornaro, dragălașul Ca doro sau palatul Vendramin-Calergi unde în 1881 a murit celebrul componist Richard Wagner.

Intorși, debarcăm la Ponte di Rialto și o luăm prin centrul orașului. După ce vizităm biserica S. Sebastian, unde e mormântul pictorului Paolo Veronese, ajungem în piazza Goldoni, unde statuia acestui Molière al Italiei ne privește chior și după multe cotituri eșim în Riva degli Schiavoni, locul de imbarcare pentru stațiunile din apropiere. La capătul acestui drum se află grădina publică, singurul parc a Veneției unde ochiul mai întâlnește vegetație și verdeată și unde te poți refugia de căldura moleșitoare. La intrare se află statuia lui Garibaldi, eroul național care a luptat pentru unirea italienilor.

Ce mai plăcut loc de excursie tot Lido rămâne însă, aceste țărături, unde marea își aruncă undele fără de odihnă și unde Sapho își cânta păcatul pe lira-i plângătoare. În timpul verii pe plaja nisipoasă și fără sfârșit, găsești imensa lume, venită din toate părțile să și întinerească trupul istovit de plăceri sau muncă. Loc de uitare al grișilor și loc de întâlnire al aristocrației scăpătate și al artiștilor vagabonzi.

Cu toate că Venezia e orașul liniștii, unde nu te asurzeste zgomotul camioanelor sau al birjelor, totuși, pentru răcoarea ei, seara e așteptată cu multă bucurie.

Întreg orașul ia o înfățișare fecică, pe la ferestre și gondole s'aprinde luminile, cari se joacă pe luciul apelor, prin balcoane, hoteluri și gondole răsună cântece și muzică, pe canale și o mișcare plină de romanticism, o vibrație ce pătrunde întreg corpul și un vis care te ametește. Mai ales părechile tinere cari își fac voiajul de nuntă (și sunt multe de acestea) au cel mai bun prilej de visare.

Noaptea venețiene, cine vă poate uita farmecul vostru? Voi sunteți balsamul unei vieți întregi care întinerește, luminează, vrăjește sufletul supus atâtor ispiti și dureri. Cine se poate sătura de splendoarea voastră atât de variată și neprefăcută? Strălucirea stelelor la voi e mai vie, răsaritul lunii atât de blând și cântecul atât de dulce!...

Invitare la abonament.

Incepând cu 1 Octomvrie, un nou quartal, rugăm pe onorații abonați, cărora li-a expirat abonamentul, să binevoiască a grăbi cu reînnoirea lui la vreme.

Apelăm totodată la acei onorați restanțieri, cari au cerut amânare până la acest termen să binevoiască a-și achita datoriile lor, căci administrația nu e în poziție a le mai putea acorda nouă amânări.

Abonamentul la „Tribuna” este:

pe un an	— — — —	28.— cor.
pe 1/2 an	— — — —	14.— cor.
pe 1/4 an	— — — —	7.— cor.
pe 1 lună	— — — —	2.40 cor.

In România:

pe un an	— — — —	40.— cor.
pe 1/2 an	— — — —	20.— cor.

Administrația.

Sborul lui Vlaicu la Brașov.

— Un sbor temerar. —

Brașov, 2 Oct. n. 1911.

Sborul de ieri al primului nostru aviator va rămânea încă mult timp întipărit în sufletele noastre.

Ceeace a prestat ieri inginerul Vlaicu n'a fost numai dovada cea mai splendidă a genialității sale ca constructor al unui aeroplan de o rară stabilitate și perfectă construcție, ci a fost deadreptul un act temerar, căruia — nu exagerăm — nu credem să i-se găsească așa ușor păreche în analele aviatice din zilele noastre.

Mulți au numit sborul de ieri al dlui Vlaicu chiar un act de nebunie sau cel puțin de-osecotință fără păreche. Căci a încercat un sbor pe un vânt de 15 metri pe secundă, nu se poate numi altfel, decât o îndrăzneală nemaipomenită.

Parcă a fost o făcătură! Ziua de ieri a fost a treia Duminică în turneul lui Vlaicu, în care a dorit să dea lumii dovezi despre iscusința și priceperea sa în arta sborului și despre construcția genială a aparatului său. Și n'a avut noroc. În Sibiu ca și în Brașov văzduhurile s'au conjurat contra lui. Parcă anume au așteptat zilele fixate pentru sbor, ca din toate puterile să se opună omului care a avut îndrăzneala să le cucerească.

După câteva zile frumoase și senine din săptămâna trecută s'a schimbat deodată alaltăieri, Sâmbătă, vremea. A început a cerne o ploaie deasă și mărunță; iar ieri, Duminică dimineața s'a pornit un vânt, care fără întrerupere a suflat toată ziua și noaptea.

Ploaia încetase, în schimb însă o înlocuise vântul, care e dușman și mai temut al aviatorilor.

Cu tot timpul nefavorabil venise multă lume la sborul de ieri după amiază. Vor fi fost la 5000 oameni. Mulți însă, cu deosebire tărâni noștri din depărtări mai mari, n'au venit. Presimțiau, că timpul nefavorabil va ținea toată ziua. S'au prezentat în număr frumos însă cărturarilor noștri din Brașov și împrejurime.

Intrarea la locul de sbor și plasarea publicului s'a îndeplinit în ordine și fără incidente, mulțămirea măsurilor luate de comitetul executiv al tinerimii.

Relevăm cu plăcere faptul, că atât direcțiunea căilor ferate cât și direcțiunea tramvaielor au observat o atitudine cât se poate de prevenitoare față de aranjării serbării de ieri. De asemenea și organele polițiale dirijate la fața locului de dl căpitan al poliției Bolesch și corpul pompierilor pus sub comanda dlui prof. de Greising. Cu un cuvânt zis toate autoritățile locale au căutat cu multă prevenire să promoveze sborul de ieri.

Publicul, deși a fost foarte agitat din cauza vântului care părea că zădărnicește orice încercare de sbor, a dat dovadă de multă răbdare și liniște. Intențiunea dlui Vlaicu era să execute un sbor și mai splendid decât în Blaj. Ne spunea Sâmbătă seara, că vrea să sboare și deasupra Brașovului și a Tâmpelui. Din cauza aceasta a și amânat cât se poate timpul sborului în speranța, că spre seară se va mai liniști vântul. Toate speranțele însă au fost zădărnice, căci vântul nu înceta, din contră se întepia din minută în minută.

În cele din urmă, pentru a nu lăsa să plece publicul nesatisfăcut acasă, dl Vlaicu se hotărî să facă o scurtă ascenziune chiar cu riziul de a se expune pe sine și mașina la un accident. Cu câteva minute înainte de 5 aeroplanul fu scos din hangar între aplauzele publicului și fu așezat în direcțiunea vântului. După o scurtă examinare a motorului curajosul nostru aviator urcă aeroplanul și punând în mișcare motorul, se urcă mărît în aer între uralele și aplauzele publicului.

Bucuria și însuflețirea generală se prechimbă însă în curînd în groază și frică, căci aeroplanul, deși motorul funcționa admirabil, avea să susțină o luptă strașnică cu vântul. Încercarea dlui Vlaicu, de a găsi o pătură de aer mai liniștită,

era zădărnice. Se înălțase cam la 100 metri, în cealaltă clipă însă coborî iarăși până la 50 metri în speranța, că în apropierea pământului vântul va fi mai puțin vehement. Totul era însă în zadar. Vântul sufla grozav — făcea pe secundă cam 15 metri. O nouă încercare de a se înălța, spre a găsi o pătură de aer mai liniștită, a fost de asemenea zădărnice, așa încât în cele din urmă curajosul nostru aviator a fost nevoit să aterizeze în câmpul liber la o distanță de vreo 3 kilometri dela locul de plecare. Coborîrea a fost între împrejurările date destul de favorabilă. Din cauza puterii vântului aeroplanul s'a isbit însă la coborîre de pământ avariindu-se o roată și cârma laterală.

În primul moment lumea credea, că s'a întâmplat ceva dlui Vlaicu. În curînd însă se convinse că aviatorul nostru e teafăr și la apariția sa i-a făcut ovășii însuflețite. Toți au fost unanim în constatarea, că dl Vlaicu a săvârșit un act de un rar eroism, punându-și în joc chiar viața, numai ca să poată satisface dorința publicului.

Sborul de ieri al dlui Vlaicu, asupra căruia vom mai avea prilej a reveni, va rămâne încă mult timp întipărit în sufletele miilor de oameni, cari au avut fericirea să-l privească.

Vlaicu s'a dovedit și la noi ca și în Sibiu ca un adevărat erou.

Dumnezeu să ni-l țină!

„Gaz. Trans.”

XI

Răsboiul italo-turc.

Ausro-Ungaria și răsboiul italo-turc.

Știrile despre intrarea flotei italiene în apele Albaniei, în cari ar fi avut și o ciocnire cu două cuirasate turcești, apoi despre bombardarea portului Preveza și ocuparea lui, — au produs mare neliniște în cercurile oficioase ale Monarhiei noastre. Preveza fiind o localitate în Albania, acțiunea flotei italiene ar însemna periclitarea statului quo în Balcani, cu intenția de a provoca un răsboiu european. Făcând guvernul italian promisiunea, că lupta cu Turcia o va da în apele Tripolitaniiei, și în apele libere, este explicabilă neliniștea cercurilor monarhice, cari văd o primejdie iminentă pentru pacea europeană. Dar nu numai Austro-Ungaria, ci chiar și Anglia a protestat în contra unei astfel de încercări.

Cu toate că aceste știri au fost desmintite de guvernul italian, guvernele Monarhiei noastre au dat publicității un comunicat, ținut în termeni foarte energici la adresa Italiei, — prin care precizează ținuta Monarhiei în acest răsboiu. Acest comunicat în urma formei lui neobișnuite, poate fi privit ca un ultimatum, adresat Italiei.

Înainte de toate trebuie să constatăm că situația monarhiei e foarte dificilă. Deoparte stăm în față cu aliatul nostru italian, de altă parte cu prietenii noștri, cu turcii. Sperăm că opinia publică italiană știe să aprecieze fericita realitate, că întrecă presa austro-ungară, cu toate că Italia a uitat să anunțe în mod prealabil monarhia despre acțiunea ei în pregătire, cu toate că cu hotărîrea ei fatală de serioasă a intrat în casă prin surpriză, s'ar putea zice că cu ușă cu tot și cu toate că între noi și Turcia există cele mai călduroase relații și că avem toate simpatiile pentru acțiunea de reîntinerire și regenerare a imperiului otoman, a judecat cu cumpăt acțiunea italiană și a comentat-o imparțial, ba chiar cu bunăvoință. Italia tre-

NETUSIL VINCE CAȘOVIA-KASSA Fő-utca 80.

Înainte: **KAROL ELISCHER**

export de cârnuri afumate, cârnățării și salam. Serviciu prompt. — Cataloge trimitem gratuit și franco.

buie însă să fie în clar cu faptul, că punctul acesta de vedere poate să treacă în extremul contrar, decumva Italianii, nesocotind orice prevedere, ar face cu putință ca *agitațiile rășboinice să treacă și în Balcani și astfel să i-se aducă o primejdie stării de fapt*. E un avertisment în privința aceastei incidentului dela *Preveza*, care chiar de pe acum a stărnit *resentimente în opinia publică* și a provocat ieșiri din partea presei. În cele din urmă evenimentele de această natură pe noi ne ating din nemijlocită apropiere și riscă interesele noastre cele mai de frunte. Luăm cu plăcere la cunoștință că știrile despre o debarcare de trupe italiene pe țărmul albanez, *nu sunt adevărate*, referindu-ne însă la cunoscuta declarație a Italiei, *trebuie să cerem încetarea manevrărilor vaselor de rășboi italiene*, atât în marea Adriatică cât și în cea Ionică, cu atât mai vârtos pentru că Turcia, prin atitudinea ei exemplară ce a manifestat până acum, *în adevăr, n'a dat nici un motiv pentru o procedură atât de samavolnică*. Suntem, de altfel, convinși că guvernul italian va respecta promisiunile ce a făcut pentru menținerea și păzirea stării de fapt și *că se va abține dela un astfel de pas, care ar putea să încingă cu flacări Balcanii și care ar putea provoca schimbarea punctului nostru de vedere*. Pentru că nu putem accentua îndeajuns că azi recunoaștem de datoria noastră supremă neapărata păstrare a integrității Turciei europene și menținerea păcii și a stării de fapt în Balcani.

Acest comunicat, cu nota lui de ultimatum clarifică deplin ținuta monarhiei noastre față de ostilitățile turco-italie.

Aeroplanele în rășboi.

Guvernul italian a dispus trimiterea a 9 aeroplan la Tripolis. Este întâiul caz, când aeroplanele se folosesc în rășboi. Se va vedea de altfel cu această ocazie și practiciteatea lor. Vor face serviciu de recunoaștere.

Intervenția puterilor.

Față de ultimatum Italiei, Poarta a cerut intervenția puterilor. Deja chiar la început se vedea, că ambasadorul german la Constantinopol, a fost chemat de Sultan și rugat să determine cercurile oficiale din Berlin în favorul Turciei, apărându-i drepturile. Acțiunea ambasadorului pare a avea ceva rezultat, căci deja acum se comunică din Roma, între țările dușmane se va încheia cât de curînd un armistițiu, în care timp se vor relua tratativele de împăcare. La acest armistițiu s'a ajuns în urma intervenției Germaniei și Austro-Ungariei.

Un ziar din Berlin, crede a ști, că intermediatorul între Italia și Turcia nu este atât Germania, cât Angliera. Această știre se desmine însă.

Înainte Tripolisului.

Conform planului de acțiune, flota italiană din apele Tripolisului ar trebuit ca ieri, Luni, să înceapă bombardarea orașului. Comandantul flotei a și somat populația, ca să părăsească orașul, — predându-l. Cu toate aceste bombardarea nu s'a făcut. După unele știri, cauza este a se căuta în atitudinea puterilor, cari în urma acțiunii flotei italiene în apele Albaniei, au luat poziție contrară Italiei.

Pagubele comerțului englez.

Societățile de comerț maritim din Angliera sunt foarte îngrijate de soarta transportului de soarta transportului de bucate și petrolu, destinat pentru Turcia. E teamă generală că vapoarele vor cădea pe mâna Italianilor, cari le vor nimici. Din cauza aceasta, cei 300.000 de fonți sterlingi, adunați pentru Turcia, s'au trimis prin Olanda, Germania, Austria, România, la Constantinopol.

Declarațiile ministrului nostru de externe, contele Aehrenthal.

Se susține, că ministrul de externe, contele Aehrenthal a spus, ambasadorului Italiei la Viena, prințului Avarna, cu prilejul unei vizite, că dacă Italia nu se lasă de acțiunea marină în apele Albaniei, Austro-Ungaria este nevoită să-și trimită flota, pentru menținerea păcii în Balcani.

Pace?

Incerările Germaniei, de a aplană conflictul dintre țările beligerante pe cale pacinică, se par totuși a avea un rezultat pozitiv. Sunt până acum — bine înțeles — știri necontrolate, cari pot avea însă totuși ceva adevăr. Că amândouă țările ar dori o aplanare pacinică, este evident.

Ori pe ce parte ar fi învingerea, enormele cheltuieli ale unui rășboi îi vor lăncezi pe timp îndelungat puterea de viață. O pace în tot cazul e mai bună.

Din Berlin se anunță că în curînd se vor începe tratativele în vederea ajungerii la un acord între Turcia și Italia. Pe timpul tratativelor se va încheia un armistițiu. Tot acest sens are și o telegramă din Roma, care anunță începutul apropiat al tratativelor.

România și rășboiul.

Ziarul „Minerva” primește din Pitești știrea că în urma unui ordin telegrafic al ministrului de rășboi, trupele din localitate au fost complet mobilizate și așteaptă un nou ordin al ministrului pentru ca să pornească într'o direcție necunoscută încă.

Un asemenea ordin a primit și garnizoan din Târgoviște în noaptea de Sâmbătă spre Duminică ca să pregătească trupele pentru a fi trimise într'o direcție necunoscută.

Duminică dimineața a circulat prin oraș zvonul că, *marele stat major ar fi luat oare-cari măsuri militare, spre a putea fi pregătiți în fața vre-unei eventuale complicații în Balcani.*

Controlând faptul, *adaogă numitul ziar, în parte ne-a fost confirmat deși ni-se afirmă că toate măsurile sunt luate în vederea manevrelor.*

Ni-s'a confirmat însă că s'au cerut urgente și exacte detalii asupra depozitelor de munițiuni de rășboi.

Sronul însă cu rechizițiunile în capitală este neîntemeiat; este posibil să trebuiască pe câmpul de manevre oare-cari căruțe de transport.

Fapt este însă că divizia III Tîrgoviște a primit ordin de pregătirea trupelor, dar se va pune în legătură cu paza pe care soldații vor trebui să o facă la punctele de frontieră amenințate de holeră și complexității unor cadre pe câmpul de manevre.

Prin agenții poliției au fost căutați și arizați ieri să-și dea adresa exactă la depozit toți rezerviștii din capitală.

Escadronul de escortă a primit ordin telegrafic să plece în regiunea manevrelor.

Au mai plecat în regiunea manevrelor cu trenuri speciale, șase secții telegrafice ale corpului I de armată și compania II a corpului II.

Scrisoare din Hațeg.

Toamna. — Spirit slugarnic. — Hațeganii și zborul dlui Vlaicu la Orăștie.

E aci toamna cu ploaia și cu răceala, e în duculesul și oamenii nu mai știu de ce să se prindă, căci ziua e numai ciaz...

Hațegul e un orașel drăguț... mic dar vioi și plin de pulsație românească.

Sunt numai de o lună aici dar nu am avut prilej să văd sau să aud desinteresare față de afacerile noastre publice vr'unul... Hațegul se însuflește pentru un singur articol de gazetă scris mai cu vervă și toate evenimentele din lumea noastră românească găsesc o strașnică rezonanță aici în mica viață socială a acestui orașel.

Au totuși un mic cusur frații din frumoasa „Țară a Hațegului”, se prea căciulesc înaintea oricărui perdevară. Sunt prea legați de vorbele „Măria Ta” și „sărut mâna” și prea le rostesc fiecăru hărță-zdranță, îmbrăcat în hoaze negre.

— Cu câteva zile înainte placate mari lipite pe casele dlui Dr. Bontescu, anunțau zborul dlui Vlaicu la Orăștie. A fost destul atâta ca o însuflețire generală să se producă în Hațeg și să se proiecteze o participare în masse a hațeganiilor la Orăștie. Și vor merge hațeganii în număr mare, pe cât se aude, vor cere un tren separat luând parte cu toții cu frunțașii în frunte.

Laudă acestor fel de oameni și laudă conducătorilor lor.

Hațeg.

Correspondentul.

INFORMAȚII.

ARAD, 3 Octomvre n. 1911.

— Foiletonul de azi, îl datorim unui compatriot al nostru, d. Dr. Tălășescu, medicul portului din Constanța. D. Dr. Tălășescu este originar din părțile acestea, ale Aradului. Un semn de dragoste, ce ni-o poartă, e, că după atâția ani de când a plecat dintre noi, ne caută cu o atenție atât de gingașă și prețioasă: cu colaborarea domniei sale. Ii aducem mulțumirile noastre.

Turneul tenorului I. Rădulescu

Din Lugoj ni-se scrie: Joi seara a avut loc concertul tenorului Rădulescu în localul teatrului orașănesc din Lugoj. Puțină lume românească s'a grăbit însă să-și dea întâlnire la acest festival artistic, în schimb pentru puținul dar alesul public ce s'a adunat la concert, festivalul de Joi va rămâne o seară neuitată — care pentru tînărul artist a fost un succes moral desăvârșit, iar pentru public o adevărată înălțare sufletească. Toată lumea a rămas captivată de glasul unduios și alintător al artistului care, mai ales în doină, a cucerit, a emoționat până la lacrimi.

După cât aflăm d. I. Rădulescu va da un concert în Oravița la 8 Octomvrie n. iar la 11 Octomvrie va fi la Caransebeș cu următorul program:

1. Schubert: a) Pe mare I. Rădulescu. b) Laudă lacrimilor.
2. Tosti: Ideale I. Rădulescu.
3. Schubert: Tu ești odihna I. Rădulescu.
4. Verdi: Rigoletto (Questa o quella.) I. Rădulescu.

Suspensorii, bandage și ochelari

Mașini de tuns, brice, foarfeci, ochiane, zwickeri, ochelari, baro- și termometre, suspensorii, aparate de inhalat, toffelul de specialități de gumă elastică, PRINTEMPS cel mai perfect prezervativ femeiesc cu 4 cor., se poate căpăta exclusiv numai la firma:

Dobos Sámuel

din Temesvár-Józsefváros,

(Timișoara-Josefin)

Hunyadi és Misits-n.z sarkán.

5. Brătianu: Adio I. Radulescu.
6. Flotov: Marta I. Radulescu.
7. Kirchner: Foaiete verde de bujor I. Radulescu.
8. Puccini: Tosca I. Radulescu.
9. G. Dima: Mugur, mugurel I. Radulescu.

Publicul românesc de prin părțile locului, înțelegând pe deplin râvna laudabilă a tînărului artist, manifestă un deosebit interes față de aceste concerte.

— **Majestatea Sa Regele Carol bolnav?** Ziarul „Neues Wiener Journal” în nrul de ieri publică din București o telegramă în care se spune că *Regele Carol e de câteva zile indispus și stă în pat.*

Aceeași telegramă mai spune că M. Sa Regina Elisabeta lucrează la un roman intitulat: „Copii munților”. Scena se petrece în Carpații transilvani și epoca acțiunii cade în timpul luptelor pentru libertate din 1848”.

În ziarele din țară nu găsim confirmarea acestei vești despre boala Suveranului.

— **Pelerinaj la mormântul lui Cogălniceanu.** Ni-se anunță din Iași: Eri dimineața a avut loc pelerinajul la mormântul lui Cogălniceanu. O delegație a studenților prezentându-se azi dimineața la Mitropolitul Pimen al Moldovei, înaltul prelat a primit să officieze în persoană serviciul divin la mormântul marelui bărbat de stat.

— **Serbările Ligei culturale la Giurgiu.** Se anunță din Giurgiu. Ieri a avut loc o frumoasă serbare organizată de comitetul secției locale a Ligei Culturale din produsul căreia urmează să se înființeze, în Giurgiu, o bibliotecă a Ligei.

Serbarea a avut loc în grădina „Aleiu” frumos pavozată; în care s’au construit numeroase pavilioane cum și o cârciumă țărănească, în care a cântat în permanentă, până la 12 noaptea, un taraf de lăutari.

Grație neobositei activități a comitetului secțiunii, serbarea a avut un deosebit succes moral și material.

S’a remarcat în deosebi concursul pe care societatea giurgiuveană l’a dat ligei, cel puțin cu ocazia acestei serbări, căci afară de notabilitățile, în frunte cu d. major Marinescu, primarul orașului, au luat parte o mare mulțime de cetățeni din burghezic și din clasele de jos ale populației.

— **Cum l’au omorît pe regele Alexandru?** Novacovici, care de aproape două săptămâni publică memoriile sale despre regicidul din Serbia, d’abia acum a ajuns la actul omorului. Face următoarea descriere:

Generalul Petrovici, care era în fruntea conjuraților a bătut în ușa dela camera de culcare a reginei, zicând:

— Majestate, deschideți, Vă caută ofițerii.

Nici un răspuns. La a doua ciocnire, regele Alexandru a deschis ușa.

Momentul acesta a fost însă atât de înfiorător, pentru Petrovici, văzând mulțimea de conjurați, venită să omoare pe rege, că a schimbat îndată frontul și trecând spre rege, la apărut descărcând revolverul în conjurați.

Glonte n’a nimerit. Conjurații văzând această întorsătură, au ridicat arma, și la comandă au

împușcat în cameră. Regele, regina și Petrovici au căzut morți.

Tot actul acesta — scrie Novacovici — s’a petrecut într’o agitație colosală, deoarece colonelul Nicolici, care știa despre atentat, se apropia cu miliția în scăparea regelui.

După omor, conjurații au impresurat casele miniștrilor, făcând prizonier pe ministrul de interne, care a scăpat din mâinile lor la câteva zile.

— **Greșală de tipar.** Din raportul nostru despre centenarul seminarului din Sibiu, publicat în Nr. 203 al ziarului nostru, a rămas un rând afară. Anume pe coloana a 3-a, rândul al 20 trebuie citit astfel: „Dr. O. Ghibu pentru învățătorimea română, Dr. S. Dragomir pentru mireni și pentru d. P. Cosma.”

— **Femeile contra războiului.** Din Viena ni-se comunică, că în Praga a fost o mare demonstrație a femeilor boheme, contra războiului. Oratorii au atacat în termeni violenți Italia, pentru războiul început. După adunare publicul s’a împrăștiat în liniște.

— **Un caz de holeră la manevrele române.** Din Dorohoi vine știrea că un soldat din reg. 7 Călărași, care se afla la manevre în Moldova s’a îmbolnăvit de holeră.

Materiile fecale ale bolnavului au fost trimise spre analiză la Iași.

La examenul făcut s’a constatat existența vibriunii de holeră. Un medic a fost însărcinat cu supraveghierea oamenilor din garnizoană.

S’au luat măsuri pentru ca boala să nu ia proporții.

— **Holera.** Pe ziua de 1 Octomvrie s’au declarat încă două cazuri de holeră în Ujpest. În Törökbecse s’a constatat șase contaminări, producând mare spaimă între locuitori. În Orșova au murit două persoane.

Institutul bacteriologic a constatat că apa Tisei este deosebit de inficiată de bacilul holerei.

După datele oficiale, dela 23 până la 29 Septemvrie, s’au îmbolnăvit în întreaga țară 30 de persoane, dintre cari 12 au murit.

— **Necrolog.** Primim următorul anunț funebrel: Cu adâncă durere anunțăm rudeniilor, amicilor și cunoșcuților, că iubitul nostru soț, tată, frate, socru, cumnat și moș *Nicolae Aron*, paroh gr.-or. a încetat din viață Vineri, în 9/22 Septemvrie a. c., în anul al 64-lea al cetății, 35-lea al căsătoriei și 31-lea al preoției.

Rămășițele pământești ale scumpului nostru decedat se vor așeza spre vecinică odihnă Duminecă în 11/24 Septemvrie a. c., la 1 oră d. a., în cimitierul bisericii gr.-or. române din Laslăul-român (tractul Târnavă-mică).

Fie-i țărîna ușoară și memoria binecuvântată!

Laslăul-român, la 10/23 Septemvrie 1911.
Laura Aron n. Tomuș, soție. Maria, Elisaveta, Iudita, Valeria, Emilia, Nicolae, stud. med. și Lăurica, fiice și fiu. Ioan, inv. dir. în penz., Zaharie, măestru cismar, Iosif, paroh gr.-or., Maria m. Dobrotă și Partenie, frați și soră. Emilia, Ana, Adela și Ioan Dobrotă, cumnate și cumnat. Iustin Teglariu, paroh gr.-or., George Poponea, cond. de tip., Ilie Ioanovici, paroh gr.-or., Const. Oancea, paroh gr.-or., Cornel Pop, paroh gr.-or., gineri. Precum și numeroși nepoți și nepoate.

— **Cassoni.** La timpul său a făcut mare senzație dispariția din muzeul teologic din Trient, a manuscrisului „Divinei Comedii”. S’a arătat cazul poliției, care a deschis îndată o anchetă severă, care a rămas însă fără rezultat. Autorul

furtului n’a putut fi descoperit. Aproape se lăsase de urmărire hoțului, când întâmplarea făcu ca manuscrisul dispărut să fie regăsit în prăvălia unui anticar din Florența. Luându-i-se interogatorul, acesta a declarat, că a cumpărat manuscrisul dela un necunoscut în orașul Brescia. Totuși amintindu-și de număra vânzătorului, a dat unele indicații prețioase, pe baza cărora poliția a reușit să prindă pe autor. Se numește Cassoni și în vremea dispariției era servitor la internat.

Manuscrisul e evaluat la suma de 25,000 lire.

— **Explozie.** Din Viena se anunță că în fabrica de praf de pușcă dela Bluman a explodat o mare cantitate de dinamită. Edificiul a fost aproape complet distrus. Catastrofa întâmplându-se în timpul prânzului victime au căzut numai două femei, cari se aflau în fabrică.

— **Nouă grevă în Anglia?** Lucrătorii mineri din Anglia au pornit mișcare, pentru ridicarea plății. În consecință au început pertractări cu patronii, cari însă se par a nu voi să le acorde această ridicare. Astfel e de prevăzut, că va izbucni o nouă grevă în Anglia. Locuitorii luând învățăminte din greva din vară, se îngrijesc ca greva ce se anunță s’o supoarte mai cu ușurință, cumpărând cantități mari de cărbuni.

— **Vânătoare cu sfârșit tragic.** Conte An-drassy Géza a organizat pe moșia sa din Kisortoványi o mare vânătoare, la care au luat parte vre-o 30 de persoane între cari mulți oaspeți din Austria. În cursul vânătoarei s’a întâmplat o nenorocire, care a încheiat această distracție. Un glonte rătăcit a nimerit pe pădurarul Stoica, omorându-l la moment. Stoica fiind în apropierea baronului Burg, se crede că acesta ar fi omorât pe pădurar. S’a deschis anchetă.

x **In atenția instituțiilor de binefacere** Fabrica de ghete „Moskovits” societate pe acții recomandă spre distribuire — ghete de copii, băieți și fete — fabricație proprie. Ghetele sunt făcute din materialul cel mai tare și curat, prețurile fabulos de ieftine. Comandele se pot face acum adresându-se la filiala din strada Szabadság-tér 18.

x **Recomandăm în atențiunea on. public atelierul fotografic Emil Daikovits, Oradea-mare, palatul Sas, precum și vitrinele acestuia.**

Mișcare culturală și socială.

— Petreceri, concerte. —

Teatru în Sibiu. „Reuniunea sodalilor români” din Sibiu aranjează Duminecă, 8 Oct. st. n. în teatrul orașenesc din Sibiu, pentru strângerea darurilor de Crăciun săracilor, o reprezentație cu următorul program:

I. „Doi morți vii”, vodevil în 2 acte de Vasile Alexandri. Persoanele: D. Ghiftui, proprietar bogat d. D. Axente, Haghi-Flutur, bătrân ridicol d. G. Pascu, Acrostihescu, tânăr poet I. Vasile, Egor, lipovan d. I. Marcovici, Talpă-Lată, arândăș d. I. Jinga, Tița, orfană d-na Ana Axente, Ferchezanca, actriță d-na Victoria Chidu, Cărcioș candidat de judecătorie d. O. Vestemean, Ion, lacheu alui Ghiftui d. H. Dopp. En băiat de țaran. — Prietini ai lui Ghiftui.

II. „Tablouri vii”, întretesute cu cântări și arii naționale din fluer: 1. Apostolul, de O. Goga. 2. Doina, de G. Coșbuc. Inceputul la 7 și jum. ore seara precis.

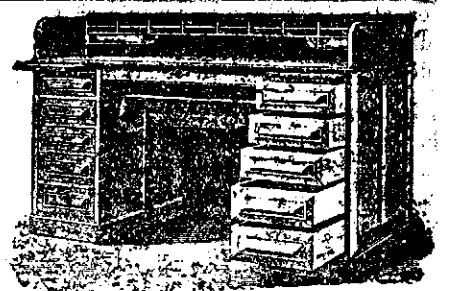
Fabrica de tâmplărie

instalată cu putere de mașini

ERÖS VICTOR FIAI

din Marosvásárhely, Régikorház-utca 3.

Pregătește **mobiliere complete** pentru locuințe, birouri, magazine, farmacii, biserici și școli după model în orice stil **Mobilier american** pentru birouri și sipe cu stropuri pentru acte se pregătesc la comandă și în diferite calități, precum se vede și din desam

ECONOMIE.

D. Constantin Sandu-Aldea, profesor pentru agricultura practică și selecționarea cerealelor, a fost numit director al școlii superioare de agricultură dela Herestreu, în locul dlui N. C. Stoianovici, demisionat.

Funcționarii Băncii generale de Asigurare, alegeți în ședința direcțiunii dela 24 c. sunt, în afară de directorul executiv d. Ioan I. Lepadatu, dnii Ștefan Boeriu, șef-contabilul „Agricolei” Hunețoara și Mihail Șașan, absolvent al Academiei comerciale din Viena. Ambii vor fi trimiși zilele acestea pentru studii practice la câteva societăți mari de asigurare.

Țările locuite de Români Teritoriile locuite de Români cuprind o suprafață de 298,656 kilometri pătrați (= 29,865,900 hectare) astfel:

România liberă: 131,353 km. p. (= 13,135,300 hectare) 7,000,000 locuitori.

Transilvania: 57,244 km. p. (= 5,724,400 hectare); 2,500,000 locuitori.

Banatul (comitatele: Caraș-Severin, Timiș și Torontal) 28,507 km. p. (= 2,850,700 hectare); 1,500,000 locuitori.

Ungaria: (comitatele: Sălaj, Hajdu, Bihor, Bichis, Arad și Cenad) 29,260 k. p. (= 2,926,000 hectare) 1,800,000 locuitori, apoi comitatele: Maramureș, Sătmăr, Ugocea, Sabolci, 21,845 km. p. (2,184,500 hectare) 1,050,000 locuitori.

Bucovina: (provincie austriacă) 10,450 km. p. (1,045,000 hectare); 730,000 locuitori.

Basarabia: (provincie în Rusia) 20,000 km. p. (2,000,000 hectare); 730,000 locuitori.

BIBLIOGRAFII.

Articolele politice ale lui Octavian Goga.

Zilele acestea a apărut în editura Tipografiei „Tribuna”, articolele politice și culturale ale poetului Octavian Goga, reunite într'un volum de 288 pagini sub titlul „Crâmpiele din sbuciumările dela noi”.

Prețul volumului, format mare, tipar elegant 8 cor., în România 3 lei 50 bani, plus porto. Se poate procura dela Librăria „Tribunei” și dela toate librăriile dela noi și din Țară.

Cuprinsul cărții e următorul:

Pro domo. — Pe drum nou. — Tabu. — Dreptul criticeii. — Vrem o credință. — Părinți și fii. — Generația nouă. — Educația în școlile ungurești. — Copiii nimăunii. — Chemarea preoțimii noastre. — O deosebire. — Cinstea cîrjei. — Cuvântul arhierilor. — Robia banului. — Deputații noștri. — Cultura ungurească. — Adunări populare. — Ne primenim. — Adevărul. — Mici negustori. — Roadele iertării. — Fruntașul. — Apariții ciudate. — Oameni slabi. — Condotieri mărunți. — Mijloacele lor. — Două judecăți. — Crimă și pedeapsă. — Două morminte. — Două mentalități. — Politica săsească. — Trei rânduri la gazetă. — Micile garnizoane. — Thalia noastră. — De vorbă cu un străin. — Fruntași ai neamului. — Fericirii noștri expatriați. — Un înfrînt. — Un fals Coriolan. — Diagnoza unui străin. — A murit un om. — Alma mater. — Drumeji îndrăzneți. — Fumegă putregăiul. — O nouă morală. — Invățăminte. — îndemnuri noi. — Povestea unei case. — Morala celor mici. — In urma unei pierderi. — La groapa lui Bunea. — Un suflet frumos. — Drumul unui cuceritor. — Doi robi. — Tovarăși de drum. — Prin noi înșine.

A apărut și se găsește de vânzare la „Librăria Tribuna”:

La librăria „Tribuna” se află de vânzare: Dr. Onisifor Ghibu: Despre educație á 1 cor. plus 5 fil. porto.

N. Iorga: Serbările dela Blaj. Insemnătatea lor politică, culturală și literară á 30 fil. plus 5 fil. porto.

N. Iorga: Un biruitor. Radu-Vodă Șerban á 50 fil. plus 5 fil. porto.

N. Iorga: Tulburările bisericesti și politicianismul. O cuvântare și articole á 75 fil. plus 5 fil. porto.

Ion Gorun: Știi românește? Câteva observări asupra limbei, cum se scrie în vremea de față á 1.30 plus 10 fil. porto.

că vă văd”. Ei repetară aceeași formulă pentru Rostowi și d-șoara Perowskaia.

În sala de bal lumea se înghesuia lângă ușa de intrare, așteptând sosirea împăratului. Contesa luă loc în cele dintâi rânduri. Natașa băgă de seamă că era remarcată și vedea lumea întrebându-se, cine este ea. Domnișoara de onoare numea contesei personajii mai importante.

Pierre intră și el, clătînându-și trupul masiv, dând la o parte mulțimea și scuturînd din cap la dreapta și la stînga cu aceeași neglijență ca și cum s'ar fi aflat pe stradă. Se vedea că caută pe cineva. Natașa îi privea chipul cu bucurie; ea știa că pe Dânsa o căuta Pierre, căci îi făgăduise că va veni la bal ca să-i prezinte cavaleri. Dar înainte de a ajunge până la ea, Bezukhow se opri lângă un bărbat brun, foarte frumos, în uniformă albă. Natașa îl recunoscuse numai decăt: era Bolkonsky, care-i păru mai tânăr, mai vesel, mai frumos de cum îl văzuse în casa atălui ei.

— Mamă, iată încă o cunoștință, zise ea; e Bolkonsky, ți-aduci aminte, care a petrecut o noapte ia noi, la Ostradnoe.

— Il cunoașteți pe prințul Andrei? întrebă domnișoara de onoare. Eu nu'l pot suferi. Toată lumea moare acum după el, dar are un orgoliu fără de margini. Merge pe urmele tatălui său; toată vremea o petrece alături de Speranzki: fac amândoi la proiecte...

XLII.

Deodată lumea se agită, mulțimea de invitați înaintă cu un murmur de așteptare, apoi se despărți în două părți lăsând în mijlocul lor un spațiu liber. Împăratul își făcu apariția în sunete de muzică. Alexandru, urmat

Ioan Adam: Vorbe de clacă. 2.—
H. de Balzac: Amorul mascat sau nesocotința și fericire. —30.

I. Agârbiceanu: Prăpastia. —30.

I. Agârbiceanu: În clasa cultă. 1.80.

I. Agârbiceanu: Două iubiri. 2.—

I. Agârbiceanu: În întunec. 2.—

O. Goga: Poezii. Operă premiată de Academia Română. 1.—

O. Goga: Poezii. 2.—

O. Goga: Ne chiamă pământul. Poezii. 2.—

N. Iorga: Istoria Românilor în chipuri și icoane. 2.50.

Bucura Dumbravă: Haiducul, tradus de T. Nica, ed. II. 2.—

I. Codru vrăcoșanu: Călătoriile unui român ardelean în țară și străinătate (1835—44). (Pe-
n-
terar de astăzi de Constantin Onciu, cu o prefață de N. Iorga. 1.50.

Al. Gh. Dimitrescu (Aldem), profesor: Din Germania. Intre școala primară și serviciul militar. 1.—

T. Dostoievski: Crimă și pedeapsă (Rascolnicoff), 2 volume 4.—

D. C. Moruki: Instrăinații. Studiu social, în formă de roman. 2.—

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.
„Tribuna” institut tipografic, Nichin și c. v. v.

Dr. DUMITRU POPA

Medic universal. Fost medic de clinică și spital.
Specialist în morburii interne,
de femei, de copii și de urechi.

— ARAD —

Strada Petőfi (lângă gimnaziu) Nr. 10.
Consultanți: 11—12 ore a. m. și 1/23—5 ore p. m.

Dentist in Cluj.

NAGY JENŐ

„specialist pentru dinți artificiali fără pod în u
CLUJ-KOLOZSVAR.
(La capătul străzii Jókai, în casa proprie.)
Pune dinți și cu plătire în rate pelângă garanță de 10 ani.

Dentist in Cluj.

Leon Tolstoi.

121

RĂȘBOIU ȘI PACE.

ROMAN.

Trad. de A. C. Corbul.

(Urmare).

În sfârșit, la zece și un sfert, familia se urcă în trăsură. D-șoara Perowskaia era gata și îi aștepta. Ea lăudă toaletele femeilor, iar contesa și fiicele ei îi făceau complimente, la rîndul lor. Și cu mii de precauțiuni, ca să nu-și mototolească rochiile ori să-și strice peptănătura, ele se urcară din nou în trăsură.

În tot timpul zilei Natașa nu avusese vremea să se gîndească la ce o aștepta. Așa sub impresia văzduhului umed și rece, înghesuită în întunericul trăsorii, își închipui ea pentru prima oară sala luminată a balului, muzica, danurile, lorile, împăratul și toată strălucita tinerete din Petersburg. Când puse piciorușul pe covorul roșu al peronului, și după ce pătruse în anticameră, unde se desbără de blană, după care urcă alături de mama ei și de Sonia scara împodobită cu flori, așa atunci înțelese că trebuie să aibă o altfel de atitudine și numaidecăt își luă un aer majestos pe care-l judeca necesar unei tinere fete ce intră la un bal.

În fața, la spatele ei, femei în rochii de bal veneau din toate părțile, vorbind între dânsel. Toată această lume nu forma decăt o singură procesiune strălucită. La ușa celei dintâi săli, stăpânul și stăpâna casei, cari se țineau acolo de mai bine de o jumătate de ceas, adre-

de stăpânul și de stăpâna casei, înaintă, salutând repede la dreapta și la stînga, ca pentru a se debarasa mai iute de această ceremonie. Orchestra cânta o poloneză la modă. Alexandru trecu în salon și musafirii se grupară în fața ușii. Mai multe femei, ale căror chipuri exprimau uitarea ori-cărei etichete, își mototoleau toaletele, înghesuindu-se ca să vadă mai bine. Cavalerii se apropiară de dame și începură a forma perechi pentru poloneză. Toată lumea se dete de o parte și Alexandru, dând mâna stăpânei casei care da mâna Mariei Narișkin, apoi veneau ambasadorii, ministrii, generalii, ale căror nume domnișoara de onoare le șoptea la urechile Rostowilor. Majoritatea damelor își aveau cavalerii lor și se pregăteau să joace poloneza.

Natașa simțea că dânsa, ca și mama ei și Sonia, făceau parte din damele înghesuite lângă pereți și pe cari nimeni nu le invita la dans. Ea nu cugeta nici la împărat, nici la ceilalți demnitari; un singur gând o stăpânea: „Oare nimeni n'o va invita la dans? În toată mulțimea asta nu se va găsi nimeni care s'o bage de seamă?” Sunetele polonezei, răsunau acum cu tristețea la urechile Natașei. Îi venea par-că să plîngă. Domnișoara de onoare le părăsise, contesele se afla la celalalt capăt al sălii. Contesa, Sonia și ea erau acum izolate în mijlocul acestei mulțimi străine; ele nu interesau pe nimeni și erau indiferente tuturor. Prințul Andrei trecu prin fața lor cu o damă la braț; era vădit că nu le recunoscuse. Boris trecu de două ori, întorcând capul ca să nu le vadă. Berg și Vera, care nu dansa, se apropiară de grup.

(Va urma)

REISZ MIKSA FABRICĂ DE MOBILE

în
KÉSCSABA — NAGYVÁRAD
Rákosy-ut 41—43. Rákóczi-ut 14.
(Lângă »Apollo«).

ANUNȚ.

Pe lângă 6 învățăcei cari îi am, mai
auț patru învățăcei
prăvălia mea de toffelul de marfă
mare și mic.
Petru Bârsan, Bozovics.

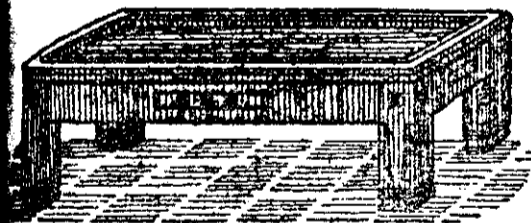
ANUNȚ.

Caut un post de econoamă
vre-un protopop, preot sau învățător
uv, eventual și la vre-un avocat. Scri-
e sunt a se trimite sub »Florica 10«
esvár, Poste-restante.

Premiat la expoziție cu medale de aur.

H. PÁLLÁN succesor Styászni József

ma fabrică ardeleană de biliarde și tâmplărie în
Kolozsvár, Dávid Ferenc-u. 3.

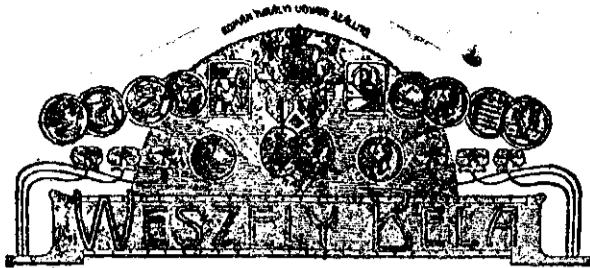
Primește aranjarea completă a cafenelelor.
cerere trimite instalatorul de biliarde și în
provincie. — Ține mare asortiment de biliarde
noi și vechi, bile, cheuri, etc. — Firma fondată
1875. — La dorință face și târg de schimb.

LUCZA JÓZSEF

telier chimic p. curățitul hainelor
Szeged, Laudon-u. 9.

PRIMEȘTE :

opsirea și curățirea hainelor
răbătești femeiești de copii și pre-
tești, postav, de mobile, haine
de doliu etc. Mai departe primește
urățirea penelor de pat,
mașina prin ce își redobândesc
ploarea albă și uscățimea originală
vor fi scutite de praf. Comandele
provincie se efectuează imediat.

ELSŐ LIPPAI HORDÓ-GYÁROS * ALAPÍTOTT 1895.

FONDAT ÎN ANUL 1895.

Pregătește: butoaie, vane

în ori-ce mărime; din lemn de stejar
uscat și alb, pe lângă garanță. — Pri-
mește ori-ce comandă mare, aranjament
compl. pentru pivnițe, cu preț convenabil.

MARE DEPOZIT:
FURNISORUL CURȚII REGALE ROMÂNE

WESZELY BÉLA

PRIMUL FABRICANT DE BUTOAI, E,
→ LIPOVA. ←

Szighety Sándor

atelier de cuțite și toclărie artistică
Budapesta, VII., Strada Akácza No 64.
Colțul Străzii Király.

Se recomandă pentru ascuțirea și repa-
rarea de foarfeci, cuțite, brice și tesacuri de
bucătărie în condiții ireproșabile și pr. conv.

Mare depozit de u-
nelte și utensilii pentru
barbieri, ca foarfeci,
brice și curele de as-
cuțit etc. etc. precum și
cuțite de buzunar ș a.

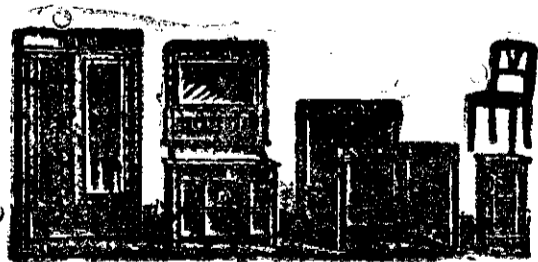
Pentru barbieri se as-
cut două briciuri gratuit
dacă trimit 12 deodată.

Comandele se execută
prompt și conștințios.

Magazin de mobile

KUNSCH ANTAL

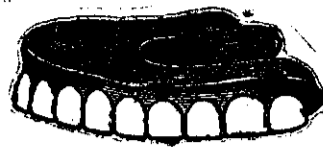
tâmplar de edificii și mobile
NAGYENYED, Rozsa-utca.
(Vis-à-vis de casa comitatului.)

Primește orice lucrări de edificații. Are
în depozit aranjamente complete pentru
odăi, lucrate în atelierul propriu în cel
mai modern stil, dela cele mai ieftine până
la cele mai bune, după planuri proprii
sau la comandă. — Pentru lucrările mele
primește garanția cea mai extremă. Mare
asortiment de mobile de alamă și fier,
deasemenea și fotolii.

ANUNȚURI

se primesc cu prețuri mode-
rate la administr. »Tribunel«.

Scoaterea dinților, dinți
artistici, poduri în gură, de
aur, coroane, efeptuiește

QUIL REINHOLD

DENTIST,

pe lângă prețuri moderate și garanță
LUGOȘ, STR. BONNÁ CZ 11.

Toffelul de blănării

precum: boauri, (muff), tocuri de
picioare, Jachete după croiul englez
și francez, berletuieli cu lână, toffelul
de căciuli, etc. Reparări
și transformări bune și
ieftine se pot câștiga la

Puskás József,

blănar

Aiud-Nagyenyed.

Szentkirály-utca 80—82. sz.

P. Bittenbinder

colorator de mătăsuri, curății-
tor chimic de haine și spălător.

Timișoara — Temesvár.

Centrala: Józsefváros, Fröbel-u. 37.
Filiala: Gyárváros, Fő-utca 27. sz.

Curăță și colorează, chimic, ori-ce
haine de dame, domni și copii, per-
dele, pânzături și îmbrăcăminte de
mobile. — Apoi spală și calcă ori-ce
fel de albituri, gulere și mangete.
Comandele din provincie se fac prompt.
Costume bărb. curăț chimic cu 3 cor.
Fărbuește toffelul de tort în diferite colori.

KIRÁLY LAJOS

ferar, dogar, șelar și lustritor.
Aiud—Nagyenyed, Str. Teiușului 14.

Recomandă uzina sa înlocuită cu pu-
teri motorice și lucrative bune, pentru
prepararea articolelor de ferărie, șelărie
și lustruire cu prețuri ieftine, dispunând
de un serviciu prompt, execuție modernă.

Omaszta János,

fabricant de lămpi pentru trăsuri.
Budapest,

VIII., Óriás-utca 20/a.

Primește comande de ori-ce lămpi pentru trăsuri și automobile, comande pentru galvanoplastică și — ori-ce reparaturi de branșe. —

Anunțuri

primește administrația „Tribunei”, pe lângă prețurile cele mai moderate.

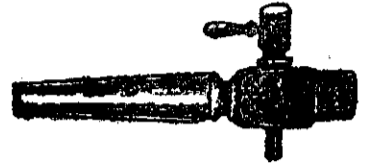
LÉVAY GYÖRGY

STRUNGAR

SZEGED, Püspök-tér 4.

Primește spre efectuare și reparare totfelul de lucruri ce aparțin acestei branșe, precum: popice și bile, dopuri și slăvini (pipe) pentru buți gherghefuri p. lucru de mână, articole p. fumători, cămășuri, șpițuri etc.; bile și dacuri pentru biliard; domino, șah și totfelul de decorații, la mobile, etc., cuire ș. a.

Comandele se efectuează prompt și conștiințios.

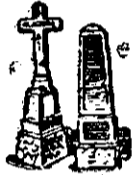

Stabilimentul de sculptură în piatră al Văd. FRANK VILMOS^{NÉ}

Arad, Piața Boros Béni No 2.

Recomandă în atențiunea binevoitoare a onor. public, magazinul său bogat asortat cu

petrii mormântale.

Pentru orientare țin să amintesc că firma aceasta o conduc dela 1882 spre cea mai mare mulțumire a publicului și și pe mai departe scopul îmi va fi ca să satisfac stimeiții mei clienți cu serviciu prompt și cu acuratețe. — Garanță deplină dă pentru îndeplinirea oricărei comande maestrul sculptor, conducătorul stabilimentului meu dl Iacob Belloni, care de 42 de ani lucră în branșa aceasta. Rog deci binevoitorul sprijin — și pe mai departe. Cu tot respectul:

Văduva Frank Vilmosné.

Magazinul de blănărie și cojocărie

Dudás Sándor

Cluj—Kolozsvar,

Strada Unio Nrul 12.

Pregătește totfelul de articoli aparținători acestei branșe, în preț favorabil precum: Bitușe de călătorie, tocuri pentru picioare, lânării, cojoace pentru bărbați și femei, după modele franceze și engleze, colilere, manșoane, căciuli etc. după moda cea mai nouă. Mare depozit de covoare de lână.

Atelierul de fotografiat MUSCHALEK

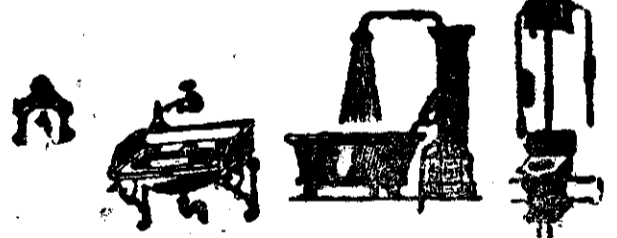
Brașov, Strada Porții No 27 (lângă Fleischer).

Atelier pentru fotografii artistice, tablouri, grupuri, de copii, moment și genre, fotografii sportive și arhitectice. — — —

Executare de prima calitate la înmărirea de acvarel pastel, și platinotipie până la mărimea naturală.

Fotografări afară de atelier și pe orice timp. Comandele se efectuează repede și prompt.

Apaducte.

Ceice doresc apaducte ieftine să se adreseze la antepriza lui Pichler Ignátz, Cluj, Szép-u. I. cunoscut atât în Budapesta cum și întreagă țara. Telefon Nr. 779.

— Primește pelângă garanție orice lucrări din acest ram ca introducerea de apaducte și canalizare trebuincioasă pentru casele, comune, spitale, casărmi și școli. — Specialist în sondej. — Primește pe lângă condiții avantajoase ținerea în ordine și repararea caselor în cursul unui an. — Prospekte gratuite. Se angajează pe anul întreg pentru ținerea în bună rindulală a caselor și pentru repararea bazinului closetului. Oferă aparatul pentru clătirea closetelor — noul care nu reclamă spese și de fiecare bucată dă garanția de 3 ani. —

Georg Barthelmie

mechanic

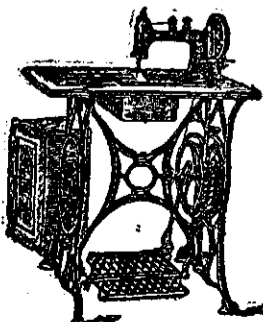
Brașov, Strada Porții Nr. 41.
(Colțul dela strada Sfântului Ioan).

Atelier pentru mașini, de scris, socotit, dictat și de cusut, apoi pentru aparate electrice și fizice, lampe electrice de buzunar, gramafone, plăci, ace, hârtie — de copiat și diferite utensilii. —

Telefon 380.

— Instructor pentru scris la mașină. —

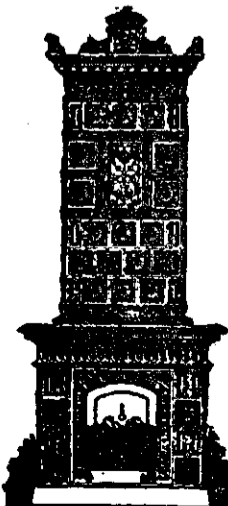
Roth & Baldauf

depozit de cămine de majolica și teracotă

Brașov, Strada-Lungă Nr. 5.

Recomandă în atenția publicului, depozitul său bogat în cămine, fabricație proprie cu desemn ori fără, dela cele mai înfrumșetate până la cele mai simple. Pregătește cămine după comandă, conform gustului, în timpul cel mai scurt.

Reparaturi se efectuează repede pe lângă prețuri moderate. Primește orice lucrare de branșe, după comandă.

Nici o damă să nu întârzie așa face

costumele precum și altă îmbrăcăminte pe stilul englez și francez; pe cari le poate comanda la mine; garantez pentru chic, lucru după jurnalelele cele mai nouă. Serviciu prompt! Pentru damele cari nu sunt din loc, primesc și două probe la zi. — Se poate comanda și prin poșta la cari dau însușirile cele mai urgente. Haine și costume de doliu să fac în 24 de ore. Rugând pentru binevoitorul sprijin semnez cu stimă

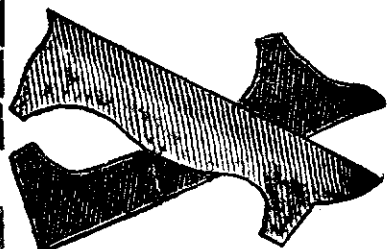

George Rummel

croitor englezesc și franțuzesc pentru dame.
Nagyszeben, Str. Honterus Nr. 5.

J. Gottstein, fiul, Nagyszeben, Kleiner Ring 5.

prăvălie de piele și accesorii pentru industria de cojocărie, curelărie și ciobotărie
Mare depozit de diferite piei lucrate în țară și străinătate. — Specialități de piele. Piele lucioasă și șurțuri de piele. Tălpi Vachè și opinci. Fețe pentru cisme și ghețe. Ață pentru mașină și cusut. Sfoară de cusut albă și colorată. Tort diferit. — Pâslă, barchet, pânză, tălpi de pâslă și asbeth, garnitură de gumă și ciorapi de gumă. Șireturi și postav de curățit ghețele. Cuie de lemn americane. Calapoade pentru ghețe și cisme. Cremă și lac și diferite articole.

Friederich Schintzei

fabrică de mizeluri, salamă și cârnățarie
Nagyszeben — Hermannstadt
Jungerwald-Strasse Nro. 3.

Își recomandă diferitele specialități de cârnați de cea mai fină calitate, șunci, salamă, pariser, cârnăței de hrean și Frankfurt, caș de ficat, sarfaladă, etc. Slănină albă și pipărată, unsoare curată de porc. — Liste de prețuri gratuit. Vanzătorii primesc rabat. Comandele din provincie se efectuează prompt, atât la expediția cu poșta cât și cu trenul.

Pianuri sau Harmoniuri

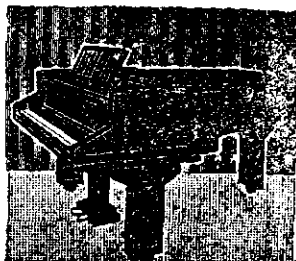
se cumppără mai bine și ieftin în cunoscutul și solidul magazin de pianuri și harmoniuri

V. Heldenberg, Sibiu

Strada Căsnădlul 9.

(vis-à-vis de Hotelul Impăratul Roman).
Întemeiat la anul 1867 ca 1-a prăvălie de pianuri în Transilvania.

Mare depozit de instrumente nouă și întrebuințate: pianuri, pianine, harmoniuri cu prețurile originale de fabrică. Sortiment bogat de pianuri de închiriat. — Plătire în rate după dorință. Pianuri vechi să primesc ca schimb.

Schwalb Adolf fia Vilmos

tinichigiu și arămier.

Budapest, VII. Verseny-u. 8. Colțul străzii Murányi.

Pregătește totfelul de lucrări de tinichigiu, articole pentru bucătărie și gospodărie, unelte pentru stupărie, vase pentru miere. Fabricate de specialitate: măsurile de litru din tinichea albă ori nickel, canele pentru olei, lack ori petrolu, facle, lămpi de carbid și alte articole tehnice.

Cassete pentru bani.

Catalog gratuit și franco.

GUSTAV SCHMIDT

fabrică de ploiere

Sibiu — Hermannstadt, Grosă ring No 3—5
(Palatul Bodencredit).

Recomandă magazinul său bogat asortat cu cele mai nouă și mai moderne

ploiere-entoutcas

(pt. soare și ploale)

precum și

ploiere

de calitate excelentă
pentru domnul și dama.

Comandele se execută prompt și cu punctualitate

Josif Haas

zugrav de biserici în

Nagyszeben - Sibiu — Saggasse No 13.

PRIMEȘTE :

și ia în itreprimdere zugrăvirea de biserici, în tot stilul, împodobirea lor, pictarea altarelor și icoanelor sfinte precum și lucrări de aurărie.

Inst. de zugrăvire artistică. Comandele se execută cu cea mai mare specialitate. La cerere face schițele necesare, iar la angajament merge în persoană.

Execuție splendidă.

Prețuri moderate.

Adolf Hemper

Sibiu — Nagyszeben
Heltauergasse Nr. 2

Recomandă on. public magazinul său bogat asortat cu fabricate excelente de oroloage precise de aur și argint pentru domni și dame precum și bijuterii și obiecte de aur și argint executate modern.

Schimbă și cumppără bijuterii vechi obiecte de aur, argint și nestemate.

Atelier propriu: pentru lucrări de aurărie și reparații de oroloage etc. etc.

Comandele se execută prompt și cu cea mai mare punctualitate.

